

(Ministru kabineta
2021. gada 19. janvāra
rīkojums Nr. 33)

Plāns darbam ar diasporu 2021.–2023. gadam

Satura rādītājs

Izmantoto saīsinājumu saraksts.....	2
I Plāna kopsavilkums	4
II Esošās situācijas raksturojums.....	10
1. Latviskās identitātes un piederības sajūtas Latvijai stiprināšana, latviešu valodas un kultūras saglabāšana ārpus Latvijas	10
2. Diasporas pilsoniskās un politiskās līdzdalības veicināšana	12
3. Diasporas iesaiste Latvijas tautsaimniecības un zinātnes attīstībā	13
4. Atbalsts remigrācijai	15
III Veicamie pasākumi, darbības rezultāti un rezultatīvie rādītāji.....	17
IV Teritoriālā perspektīva	49
V Ietekmes novērtējums uz valsts uz pašvaldību budžetu	50
1. Kopsavilkums par plānā iekļauto uzdevumu īstenošanai nepieciešamo valsts un pašvaldību budžeta finansējumu.	50
2. Detalizēts aprēķins Plānā iekļauto uzdevumu īstenošanai nepieciešamajam papildu finansējumam.	70

Izmantoto saīsinājumu saraksts

AiM – Aizsardzības ministrija
 ALA – Amerikas Latviešu apvienība
 AppLV – Biedrība “Ar pasaules pieredzi Latvijā”
 ĀM – Ārlietu ministrija
 CSDD – Ceļu satiksmes drošības direkcija
 CVK – Centrālā vēlēšanu komisija
 DKP – Diasporas konsultatīvā padome
 DV – Organizācijas “Daugavas Vanagi” centrālā valde
 ELA – Eiropas Latviešu apvienība
 EM – Ekonomikas ministrija
 ESF – Eiropas Savienības fondu finansējums
 FKTK – Finanšu un kapitāla tirgus komisija
 FM – Finanšu ministrija
 FNA – Finanšu nozares asociācija
 IeM – Iekšlietu ministrija

IKVD – Izglītības kvalitātes valsts dienests
IZM – Izglītības un zinātnes ministrija
ĪLNP – Biedrība “Īrijas Latviešu Nacionālā padome”
KM – Kultūras ministrija
LAAJ – Latviešu apvienība Austrālijā un Jaunzēlandē
LĀZA – Latviešu ārstu un zobārstu apvienība
LI – Latvijas institūts
LIAA – Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra
LM – Labklājības ministrija
LNA – Latvijas Nacionālais arhīvs
LNB – Latvijas Nacionālā bibliotēka
LNKC – Latvijas Nacionālais kultūras centrs
LPS – Biedrība “Latvijas Pašvaldību savienība”
LU DMPC – Latvijas Universitātes Diasporas un migrācijas pētījumu centrs
LVA – Latviešu valodas aģentūra
LVRTC – Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs
MK – Ministru kabinets
NEPLP – Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome
NKC – Nacionālais kino centrs
NVA – Nodarbinātības valsts aģentūra
NVO – Nevalstiskās organizācijas
PBLA – Pasaules Brīvo latviešu apvienība
PMLP – Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde
SIF – Sabiedrības integrācijas fonds
SM – Satiksmes ministrija
TM – Tieslietu ministrija
VARAM – Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
VBF – Valsts budžeta finansējums
VISC – Valsts izglītības satura centrs
VK – Valsts kanceleja
VM – Veselības ministrija
VRAA – Valsts reģionālās attīstības aģentūra

I Plāna kopsavilkums

Plāns darbam ar diasporu 2021.–2023.gadam (turpmāk – Plāns) ir politikas plānošanas dokuments, kas izstrādāts saskaņā ar Diasporas likuma 6. panta otrās daļas 1. punkta c) apakšpunktu un ievērojot Ministru kabineta 2019.gada 7.maija rīkojuma Nr.210 “Par Valdības rīcības plānu Deklarācijas par Artura Krišjāņa Kariņa vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību īstenošanai” 106. un 165.punktā noteiktos uzdevumus un Saeimas 2020. gada 2. jūlija paziņojuma "Par Latvijas Nacionālo attīstības plānu 2021.–2027. gadam (NAP2027)" 105., 139., 143., 203., 406., 407. punktos noteiktos uzdevumus. Plāna mērķis ir veicināt vienotu pieeju diasporas politikas īstenošanā, nosakot Latvijas valsts pārvaldes iestāžu īstenotās politikas prioritārās jomas, mērķus un sasniedzamos rezultātus. Plānā ir ietverti valsts pārvaldes iestāžu īstenojamo pasākumu apraksti un informācija par nepieciešamo valsts finansējumu to īstenošanai 2021.–2023.gadā.

Diasporas likums (pieņemts 2018.gada 1.novembrī), kas stājies spēkā 2019.gada 1.janvārī nosaka šīs politikas jomas mērķus, uzdevumus un galvenos rīcības virzienus. Aktuālie politikas plānošanas dokumenti diasporas politikas jomā, kas ir spēkā līdz 2020.gada beigām, ir Nacionālās identitātes, pilsoniskās sabiedrības un integrācijas politikas pamatnostādnes 2012.–2018.gadam (apstiprinātas ar Ministru kabineta 2011.gada 20.oktobra rīkojumu Nr. 542, prot. Nr.58 21.§) un Nacionālās identitātes, pilsoniskās sabiedrības un integrācijas politikas plāns 2019.–2020.gadam (apstiprināts ar Ministru kabineta 2018.gada 18.jūlija rīkojumu Nr. 345, prot. Nr. 33 49. §). Minētie dokumenti daļēji aptver diasporas politikas iniciatīvas, galvenokārt, ietverot Izglītības un zinātnes ministrijas un Kultūras ministrijas atbildības jomas. Citas atsevišķas iniciatīvas, kas uzskatāmas par diasporas politikas sastāvdaļu, ir tikušas ietvertas citos plānošanas dokumentos, piemēram, Latvijas preču un pakalpojumu eksporta veicināšanas un ārvalstu investīciju piesaistes pamatnostādņēs 2013.–2019.gadam (apstiprināts ar Ministru kabineta 2013.gada 17.jūnija rīkojumu Nr.249 (prot. Nr.32 63.)), kurās noteikts uzdevums “izstrādāt un ieviest Latvijas diasporas piesaistes stratēģiju LIAA funkciju īstenošanai un stiprināt LIAA kapacitāti funkcijas nodrošināšanai.”

ĀM kā atbildīgā iestāde par diasporas politikas plānošanas dokumenta izstrādi, Plāna sagatavošanā iesaistīja valsts pārvaldes iestādes, valsts kapitālsabiedrības, diasporas organizācijas, kā arī citas institūcijas un biedrības, kuras savā darbībā nodrošina diasporas politikas īstenošanu: Aizsardzības ministriju, Centrālo vēlēšanu komisiju, Ceļu satiksmes drošības direkciju, Ekonomikas ministriju, Finanšu un kapitāla tirgus komisiju, Finanšu ministriju, Iekšlietu ministriju, Izglītības kvalitātes valsts dienestu, Izglītības un zinātnes ministriju, Kultūras ministriju, Latvijas institūtu, Latvijas Investīciju un attīstības aģentūru, Labklājības ministriju, Latvijas Nacionālo arhīvu, Latvijas Nacionālo bibliotēku, Latvijas Nacionālo kultūras centru, Latviešu valodas aģentūru, Latvijas Valsts Radio un televīzijas centru, Nacionālo elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomi, Nacionālo kino centru, Nodarbinātības valsts aģentūru, Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldi, Sabiedrības integrācijas fondu, Satiksmes ministriju, Tieslietu ministriju, Latvijas Universitātes Diasporas un migrācijas pētījumu centru, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju, Valsts izglītības satura centru, Valsts reģionālās attīstības aģentūru, Valsts kanceleju, Veselības ministriju, Kurzemes, Latgales, Rīgas, Vidzemes, Zemgales plānošanas reģionus, kā arī

nevalstiskās organizācijas: Amerikas Latviešu apvienību, biedrību “Ar pasaules pieredzi Latvijā”, biedrību “Laiks BL”, biedrību “Latvieši pasaulē – muzejs un pētniecības centrs”, biedrību “Latvijas Pašvaldību savienība”, Eiropas Latviešu apvienību, Finanšu nozares asociāciju, vairākpaaudžu ģimeņu semināra 3x3 saietu rīkotāju biedrību “Trīs reiz trīs”, biedrību “Īrijas Latviešu Nacionālā padome”, Latviešu apvienību Austrālijā un Jaunzēlandē, Latviešu ārstu un zobārstu apvienību, Latvijas Evaņģēliski Luterisko Baznīcu Ārpus Latvijas, organizācijas “Daugavas Vanagi” centrālo valdi, Pasaules Brīvo latviešu apvienību, Pasaules latviešu jauniešu semināra 2x2 organizatoru “Nodibinājumu 2x2”, portālu Baltic-Ireland.ie.

Plāns ir pirmais starpnozaru politikas plānošanas dokuments¹, kas izstrādāts Diasporas likumā nosprausto diasporas politikas mērķu sasniegšanai un kurā apkopoti visu ar diasporas jautājumiem saistīto iestāžu uzdevumi, sasniedzamie darbības rezultāti un rezultatīvie rādītāji, kā arī izpildes termiņi un nepieciešamais finansējuma apmērs. Plāns apkopo un turpina tās iniciatīvas, kuras ir bijušas veiktas līdz šim, un, kuras turpina īstenot valsts, NVO un diasporas organizācijas, kā arī iezīmē tos uzdevumus un prioritātes, ko nosaka diasporas dinamiskā attīstība un globālie izaicinājumi. **Pēc 2020.gadā LU DMPC veiktā pētījuma² datiem, Latvijas valstspiederīgo un bijušo valstspiederīgo skaits ārvalstīs 2019. g. sākumā bija 292 tūkstoši, bet 2020. g. sākumā aptuveni 300 tūkstoši. Pieskaitot arī Latvijas izcelsmes personas un to pēctečus ASV, Austrālijā, Kanādā un dažās Eiropas valstīs, 2020.gada sākumā diasporas apjoms ir aptuveni 373 tūkstoši cilvēku.**

Kontekstā ar demogrāfiskajiem izaicinājumiem, augsto ārvalstīs mītošo tautiešu īpatsvaru un pētījumos identificētajiem straujajiem asimilācijas procesiem, bez mērķtiecīgas diasporas politikas mūsu tauta kļūs ne vien mazāka, bet arī savā izkaisītībā vājāka. **Tādēļ šodien diasporas politika ir kritiski svarīga, uzsverot tās būtiskākās prioritātes - satiklošanu, latviešu valodas, identitātes un latvietības uzturēšanu, jaunatnes piesaisti un diasporas aktīvāku iesaisti Latvijas tautsaimniecībā, kas, cita starpā, veido pamatotus atgriešanās - remigrācijas priekšnoteikumus.**

Diasporas likums ir noteicis DKP - padomdevējas institūcijas izveidi. DKP kopš tās nodibināšanas 2019.gada maijā veicina saskaņotu diasporas politikas veidošanu un tās ikgadējo prioritāšu noteikšanu, kā arī diasporas politikas īstenošanu un novērtēšanu. Lai izvērtētu līdzšinējos pasākumus un sasniegtos rezultātus diasporas rīcībpolitikā, kā arī vienotos par Plānā ietveramajiem uzdevumiem nākamajiem trīs gadiem ĀM, pēc DKP rekomendācijas, izveidoja piecas tematiskās darba grupas Plāna izstrādei, kuru darbā aktīvi iesaistījās arī diasporas pārstāvji:

- 1) latviskās identitātes un piederības sajūtas Latvijai stiprināšana diasporā, latviešu valodas un kultūras izpēte, saglabāšana un attīstība ārpus Latvijas;
- 2) diasporas pilsoniskās un politiskās līdzdalības veicināšana;

¹ Pasākumi diasporas atbalstam iepriekš bija daļa no Nacionālās identitātes, pilsoniskās sabiedrības un integrācijas politikas pamatnostādņem 2012.-2018.gadā un to īstenošanas plāniem, kā arī Nacionālās identitātes, pilsoniskās sabiedrības un integrācijas politikas plāna 2019.-2020.gadam. Turklāt 2013.-2015.gadam MK kā atsevišķu diasporas plānošanas dokumentu bija apstiprinājis (05.03.2013. sēdes prot. Nr.13 29.§ un 18.06.2013. prot. Nr.35 5.§) ĀM izstrādāto informatīvo ziņojumu “Par Ārlietu ministrijas sadarbību ar Latvijas diasporu 2013.-2015.gadā”.

² Hazans, M. 2020. *Diasporas apjoma novērtējums*. Rīga: LU Diasporas un migrācijas pētījumu centrs, 56.lpp.

- 3) diasporas iesaiste Latvijas tautsaimniecības un zinātnes attīstībā, valsts pārvaldē;
- 4) atbalsts remigrācijai;
- 5) mediji un informācija.

Darbs darba grupas norisinājās no 2019.gada novembra līdz 2020.gada jūnijam un tajās paustie viedokļi un secinājumi ir ņemti vērā, izstrādājot Plānu. Plāna projekts ir atbalstīts 2020.gada 17.jūlija DKP sēdē un plānā iekļautās aktivitātes pēc DKP lēmuma ir strukturētas atbilstoši Diasporas likumā noteiktajiem četriem rīcības virzieniem un tajos ietvertajiem uzdevumiem:

- 1) Latviskās identitātes un piederības sajūtas Latvijai stiprināšana, latviešu valodas un kultūras saglabāšana ārpus Latvijas;
- 2) Diasporas pilsoniskās un politiskās līdzdalības veicināšana;
- 3) Diasporas iesaiste Latvijas tautsaimniecības un zinātnes attīstībā;
- 4) Atbalsts remigrācijai.

Diasporas latviskās identitātes un piederības sajūtas Latvijai stiprināšana, latviešu valodas un kultūras saglabāšana ārpus Latvijas

Plānā nākamajiem trim gadiem ir iekļautas jau aizsāktas aktivitātes un uzdevumi, kas tiks turpināti, un jaunās iniciatīvas, ko nosaka gan diasporas vajadzības, gan norises pasaulē. Globālās pandēmijas izplatīšanās un tās ierobežošanas apstākļos par prioritāru kļūst pāreja uz digitālām un tālmācības mācību metodēm, kas ir būtisks priekšnoteikums latviešu valodas apguves turpināšanai. IZM kā svarīgu uzdevumu izvirza atbalsta sniegšanu diasporas skolotāju un izglītotāju profesionālās meistarības pilnveidei, t.sk. interaktīvas diasporas izglītības platformas nodrošināšanai diasporas skolotāju izglītošanai vietnē www.maciummacies.lv, kā arī bērnu skaita palielināšanu apmācību tiešsaistes klasēs *Classflow* platformā un pašmācības rīka jauniešiem un pieaugušajiem “e-LAIPA” lietotāju skaita palielināšanu.

Izprotot latviešu valodas apgušanu kā prioritāti latviskās identitātes saglabāšanai, Plānā iekļauto valodas apguves projektu īstenošana ir finanšietilpīgākā. Šiem un citiem pasākumiem, kas vērsti uz latviešu valodas saglabāšanu diasporā, valsts budžetā ikgadēji paredzēts finansējums gandrīz 1,1 miljona eiro apmērā³.

Kultūras un tās vērtību saglabāšana diasporā ir ne mazāk svarīgs uzdevums. Jau tradicionāli diasporas mītnes zemēs darbojas daudz koru, deju, folkloras, teātra un citu pašdarbības kopu. Kopš 2019.gada ir radīts jauns pasākums, kura ietvaros tiek nodrošināts finansiāls atbalsts diasporas pašdarbības kopām. Savukārt, atbalsts Dziesmu svētku, kultūras svētku, meistarklašu un semināru organizēšanai tiek sniegts jau ilgāku laiku.

Lai uzturētu Dziesmu un deju svētku tradīciju ilgtspēju, Plānā paredzēts nodrošināt metodisku atbalstu – kuru un deju kolektīvu vadītāju meistarkursu organizēšanai, kuros ik gadu plānots sniegt metodisko atbalstu vismaz 80 pašdarbības kopu vadītājiem. Ar valsts atbalstu tiks nodrošināta diasporas kolektīvu dalība Vispārējo latviešu Dziesmu un Deju svētkos, kam 2023.gadā paredzēts finansiāls atbalsts 285 000 eiro apmērā.

³ Tekstā atspoguļotās summas neatspoguļo visu Plāna finansējuma apjomu, bet tikai finanšu ietilpīgākās pozīcijas. Pilnu finanšu sadalījumu skatīt Plāna III un V sadaļās

Jau šobrīd, KM un LNA, sadarbojoties ar diasporas organizācijām, notiek regulārs darbs diasporas arhīvu materiālu apzināšanā, izpētē, domājot par informācijas un pieejamības nodrošināšanu šiem materiāliem, t.sk. – par to iespējamu pārvešanu uz Latviju. Plāns paredz aktivizēt darbu arī pie diasporas - materiālā (dokumentārā) un vēstures mantojuma apzināšanas, un saglabāšanas, komplektēšanas un digitalizēšanas, kas dos iespēju veidot digitālas kolekcijas un diasporas materiālā mantojuma krājumu pētnieciskiem un izglītojošiem nolūkiem par diasporas pieredzi, devumu Latvijai un latviskās identitātes veidošanu ārpus Latvijas.

Plānā ietverto kultūras mantojuma saglabāšanas pasākumu īstenošanai paredzēts valsts atbalsts teju 800 000 eiro apmērā gadā.

ĀM turpinās finansēt līdz 100 vēstniecību un diasporas organizāciju kopīgos projektus, kas vērsti uz diasporas saiknes ar Latviju stiprināšanu, iesaistot vairāk nekā 15 000 diasporas pārstāvju gandrīz 30 pasaules valstīs. Šādu projektu īstenošanai Plānā ik gadu tiek paredzēts finansējums 158 000 eiro apmērā.

Diasporas pilsoniskās un politiskās līdzdalības veicināšana

Diasporas likums nosaka diasporas pilsoniskās un politiskās līdzdalības veicināšanu kā vienu no diasporas politikas svarīgākajiem mērķiem, atbalstot un radot labvēlīgus apstākļus diasporas politiskajai un pilsoniskajai iesaistei. Lai gan pēc 2019.gadā LU DMPC veiktā pētījuma datiem tikai 11 % diasporas pārstāvju ir iesaistījušies diasporas organizācijās⁴, to organizētos pasākumos piedalās un no organizācijas darbības labumu gūst ievērojami lielāks skaits cilvēku. Ir sagaidāms, ka COVID -19 izraisītās krīzes apstākļos, kad zudusi iespēja brīvi ceļot un atbraukt uz Latviju, cilvēku vēlme uzturēt saikni ar tautiešiem, iesaistoties diasporas organizācijās, varētu pieaugt. Līdz ar DKP dibināšanu ir izveidota efektīva konsultatīva sadarbības platforma, lai nodrošinātu iespējami plašu diasporas pārstāvību likumu un normatīvo aktu izstrādē, kā arī diasporas politikas attīstībai nozīmīgu lēmumu pieņemšanā.

Plānā nākamajiem trim gadiem šajā rīcības virzienā iestrādāti vairāki būtiski uzdevumi. Viens no svarīgākajiem joprojām būs paplašināt iespējas diasporas iesaistei politikas plānošanas dokumentu un normatīvo aktu izstrādē. Ar VK izstrādātā Tiesību aktu portāla starpniecību, diasporas organizācijām būs iespējas iesaistīties tiesību aktu izstrādē jau sākotnējā posmā, kā arī nodrošinās caurskatāmību tiesību akta virzīšanas, saskaņošanas un apstiprināšanas procesā.

Diasporas likuma iedzīvināšana un tā pārejas noteikumu 12. punktā noteikto uzdevumu izpilde veicinās balsstiesīgo diasporas pārstāvju piedalīšanos vēlēšanās, uzlabos informētību par balsošanas iespējām ārvalstīs un pilnveidos vēlēšanu, arī pašvaldību vēlēšanu, pieejamību. Lai 2021.gada pašvaldību vēlēšanās tiktu nodrošināta iespēja piedalīties balsstiesīgajiem diasporas pārstāvjiem, ir izvirzīts mērķis veikt nepieciešamās izmaiņas likumdošanā. Sagaidām, ka 2022.gada Saeimas vēlēšanās savu pilsonisko aktivitāti izrādīs un tajās piedalīsies vismaz 50 000 vēlētāju ārvalstīs.

SIF turpinās administrēt diasporas NVO līdzfinansējuma programmu diasporas pilsoniskās līdzdalības veicināšanai. Programma paredz atklātā projektu konkursā saņemt atbalstu diasporas organizāciju pamatdarbības nodrošināšanai un darbības spēju stiprināšanai

⁴ Mieriņa, I., Jansone, R. 2019. *Diasporas satīklošana: iesaistīšanās prakse un sadarbības iespējas*. Rīga: LU Diasporas un migrācijas pētījumu centrs, 4.lpp.

Latvijā un ārpus Latvijas reģistrētajām diasporas un citām NVO, jauniešu organizāciju izveidei, jaunu biedru piesaistei, satīklošanai un saiknes ar Latviju uzturēšanai. Šāda atbalsta nodrošināšanai arī nākamajos trīs gados ikgadēji ir paredzēts finansējums līdz 200 000 eiro apmērā.

Pilsoniskās un politiskās līdzdalības veicināšanai, līdzīgi kā diasporas saiknes stiprināšanai ar Latviju, svarīga ir komunikācija ar diasporu. Šim mērķim tiek nodrošināts diasporas un remigrācijas tematikas atspoguļojums Latvijas un diasporas medijos. SIF un NEPLP realizētajās mediju atbalsta programmās Plānā ik gadu paredzēts finansējums 78 000 eiro apmērā. Vienlaikus, lai veicinātu diasporas aktīvu iesaisti tās mītņu zemju medijos izplatīto nepatieso ziņu un dezinformācijas atpēkošanā, VK sadarbībā ar ĀM plāno vairāku vebināru organizēšanu par aktuālajiem jautājumiem saistībā ar stratēģisko komunikāciju un dezinformācijas mazināšanu.

Diasporas iesaiste Latvijas tautsaimniecības un zinātnes attīstībā

Latvija ir ieinteresēta veidot abpusēji pilnveidojošas sinerģijas ar diasporu, iesaistot to ekonomiskajās aktivitātēs un veidojot vienotus ilgtermiņa mērķus sadarbībai ar diasporu, tādēļ diasporas iesaiste Latvijas tautsaimniecības un zinātnes attīstībā un satīklošana tiek izvirzīta par vienu no būtiskām prioritātēm arī nākamajiem trim gadiem.

LIAA ir vadošā institūcija, kas īsteno mērķtiecīgu diasporas iesaisti tautsaimniecībā. Plānā nākamajiem trim gadiem aktuālie sadarbības virzieni sadarbībai ar diasporu ir atbalsts Latvijas uzņēmumiem eksporta tirgos, investīciju piesaiste, uzņēmumu izveide un paplašināšanās Latvijā, inovāciju un zinātnes komercializēšanas projekti (sadarbībā ar IZM), kā arī tūrisma plūsmu piesaiste Latvijai.

Plānā LIAA aktivitāšu atbalstam diasporas iesaistē Latvijas tautsaimniecībā, t.sk. uzņēmējdarbības veicināšanā un Latvijas uzņēmumu konkurētspējas paaugstināšanā, tiks nodrošināts finansējums 235 000 eiro apmērā, kura sadalījums uzdevumu un pasākumu līmenī tiks atspoguļots ikgadējā pasākumu plānā, kuru sagatavo LIAA, atbilstoši aktuālajai situācijai.

Turpināsies PBLA ar ĀM atbalstu rīkotais Pasaules latviešu ekonomikas un inovāciju forums (PLEIF), kas dod iespēju uzņēmējiem un profesionāļiem no Latvijas un diasporas biznesa pasaules pārstāvjiem diskutēt un piedāvāt labākos risinājumus Latvijas tautsaimniecības atbalstam. 2020.gada 19.novembrī PLEIF notika septīto reizi, un tas notika digitālā platformā.

2021.gadā plānota tīmekļa vietnes *ResearchLatvia* izveide, kurā būs pieejama informācija par pētniecības programmām un darba iespējām Latvijā diasporas pētniekiem un studējošajiem. Minēto pasākumu nodrošināšanai tiks piesaistīti ESF līdzekļi.

IZM turpinās diasporas zinātnieku apzināšanu un komunikācijas veicināšanu sadarbības stiprināšanai starp zinātnes diasporu un Latviju. Sadarbības stiprināšana ar zinātnes diasporu ir viens no IZM mērķiem ceļā uz Latvijas zinātnes starptautisko konkurētspēju, zināšanu pārnesei un starptautisko mobilitāti. 2023.gadā tiek plānots organizēt 5. Pasaules latviešu zinātnieku kongresu.

Atbalsts remigrācijai

Nemot vērā demogrāfiskos izaicinājumus, īpaši Latvijas reģionos, atbalsts remigrācijai ir nozīmīgs ieguldījums valsts tālākajā attīstībā. ĀM 2020. gada janvārī un februārī, veicot potenciālo diasporas politikas ietekmes izvērtējumu uz remigrāciju, netika konstatēti citi pasākumi (izņemot šajā plānā minētos), kas sniegtu pozitīvu ietekmi uz remigrāciju. Tāpat diasporas organizācijas tika aicinātas iesniegt priekšlikumus par remigrācijas atbalsta pasākumiem. Tika saņemts viens papildu pasākums par papildu adresi. Vienlaikus VARAM veica remigrantu aptauju, kas ir kontaktējušies ar reģionālajiem remigrācijas koordinatoriem, kas sniedza viedokli par esošo reģionālo remigrācijas atbalsta pasākumu uzlabošanu.

Plānā nākamajiem trim gadiem ikgadēji paredzēts sagatavot vismaz 1500 personalizētus piedāvājumus remigrantiem, kā arī ir paredzēts finansējums remigrācijas atbalstam 200 000 eiro apmērā. Remigrācijas gadījumā tieši ekonomiskie apsvērumi – labi apmaksātas darba vietas un uzņēmējdarbības iespējas, kā arī informācijas pieejamība par tām – ir īpaši svarīgi. Tāpēc reģionālie remigrācijas atbalsta pasākumi, ko īsteno VARAM, paredz arī atbalstu uzņēmējdarbībai un nodarbinātībai. LM sadarbībā ar NVA, piesaistot ES fondu līdzekļus, plāno sniegt informāciju potenciālajiem remigrantiem par brīvajām darba vietām un darba tirgus situāciju Latvijā, īstenojot atbalsta pasākumus remigrantu nodarbinātības veicināšanai un integrācijai darba tirgū. Tāpat būtiska ir informācija par sociālo sistēmu koordināciju, mainot mītnes valsti, mājokļa pieejamību, pakalpojumiem ģimenēm ar bērniem u.c.. Informāciju sniedz reģionālie remigrācijas koordinatori, sagatavojot personalizētos piedāvājumus.

Lai nodrošinātu remigrējušo bērnu veiksmīgu iekļaušanos Latvijas izglītības sistēmā, SIF pārraudzībā tiek īstenoti latviešu valodas apmācību kursi, lai veicinātu pieaugušo remigrējušo peronu un viņu ģimenes locekļu integrāciju Latvijas sabiedrībā. Katru gadu plānots apmācīt 150 personas, šim mērķim ikgadēji paredzot finansējumu līdz 34 000 eiro.

Lai nodrošinātu diasporas politiku un prioritāšu noteikšanu, ĀM jau vairākus gadus veiksmīgi sadarbojas ar LU DMPC, kurā uzkrājusies apjomīga zināšanu bāze par diasporas un remigrantu situāciju un vajadzībām. Centra veiktie pētījumi palīdz veidot uz pētījumu rezultātiem balstītu rīcībpolitiku diasporas un remigrācijas jomās, kas, savukārt, atspoguļojas izstrādātajā plānā. ĀM turpinās apzināt aktuālās vajadzības 2021.-2023.gadā pētījumiem, kas iepriekš tiks izdiskutētas ar valsts institūcijām un NVO. Lai dotu iespēju apzināt diasporas jauniešu vajadzības izglītības jomā un veidot pētījumu secinājumos balstītu politiku izglītības jomā, LU DMPC ar ĀM atbalstu 2020.gadā veic pētījumu “Diasporas jauniešu piesaiste izglītības iestādēm Latvijā”.

Apzinoties remigrācijas nozīmi valsts attīstībā ilgtermiņā, VARAM plāno atbalstīt darba devējus jaunu darba vietu izveidei remigrantiem. Šim uzdevumam ik gadu plānā paredzēti 400 000 eiro. Savukārt, piesaistot ESF līdzekļus, līdz 2022.gada beigām tiks turpināts darbs pie vienotā valsts un pašvaldību portāla www.latvija.lv attīstīšanas, nodrošinot aktuālo informāciju par valsts un pašvaldību sniegtajiem pakalpojumiem personām, kas plāno atgriezties Latvijā.

Nākamo trīs gadu uzdevums būs virzīties maksimāli labvēlīgu apstākļu nodrošināšanai tām ģimenēm, kuras būs nolēmušas atgriezties Latvijā. 2021.gadā jāīsteno Diasporas likuma

iedzīvināšana un visu tā pārejas noteikumu 12. punktā noteikto uzdevumu izpilde, kas paredz veikt virkni izmaiņu normatīvajos tiesību aktos ar mērķi atvieglot remigrācijas procesu un mazināt birokrātiskos šķēršļus.

II Esošās situācijas raksturojums

1. Latviskās identitātes un piederības sajūtas Latvijai stiprināšana, latviešu valodas un kultūras saglabāšana ārpus Latvijas

Diasporas latviskās identitātes stiprināšana ir viens no Diasporas likumā noteiktajiem pamatmērķiem. Viena no būtiskākajām tā sastāvdaļām saistās ar latviešu valodas saglabāšanu diasporā. Kopš 2006.gada ir finansēta latviešu valodas skolotāju darbība Krievijas Federācijā. Šobrīd nodrošināta skolotāju darbība piecās vietās: Maskavas Latviešu kultūras biedrībā, Maskavas Latviešu skolā, Arhlatviešu vidusskolā Maksima Gorkija ciemā Baškortostānā, vairākus gadus Omskā un Krasnojarskā Skype tālmācības nodarbības skolotāja vada no Latvijas – pieaugušajiem un bērniem, vietējo latviešu biedrību locekļiem. Kopš 2013.gada ir sniegts sistemātisks atbalsts latviešu diasporas nedēļas nogales skolu un vasaras vidusskolu darbībai citās valstīs, kā arī dažādu izglītojošu pasākumu organizēšanai latviešu valodas apguves un lietošanas veicināšanai. Ik gadu Latviešu valodas aģentūra organizē konkursu latviešu diasporas nedēļas nogales skolām un vasaras vidusskolām finansējuma administrēšanai Eiropā un pasaulē. Tā, piemēram, 2019.gadā finansējumu saņēmušas 58 diasporas skolas Eiropā, ASV, Kanādā, Austrālijā, Dienvidāfrikā. Finansējums paredzēts skolu telpu īres, apdrošināšanas, mācību līdzekļu un materiālu izmaksu segšanai, tehnisko līdzekļu iegādei, kā arī skolotāju ceļa izdevumu segšanai uz diasporas skolotāju kursiem Latvijā un mītnes zemēs. Latvisko izglītību pasaulē pusaudžiem un jauniešiem nodrošina diasporas vasaras skolas – ASV tās ir vasaras vidusskolas “Garezers” un “Kursa”, Austrālijā – Annas Ziedares vasaras vidusskola, Eiropā tās ir vairākas, tajā skaitā Eiropas Vasaras skola, kurām Latvija sniedz atbalstu ar Izglītības un zinātnes ministrijas starpniecību.

Nenoliedzams diasporas pārstāvju ieguldījums ir latviešu valodas programmas apguves iespējas augstskolās diasporas mītnes zemēs, piemēram Vācijā, ASV, Zviedrijā. Šo augstskolu pieredze rāda, ka latviešu valodas apguvēji un pratēji ar laiku kļūst par neformāliem Latvijas vēstnešiem. Šobrīd finansiāls atbalsts no Latvijas latviešu valodas un kultūras apguvei tiek sniegts 9 ārvalstu lektorātiem un studiju programmām –Vašingtonas Universitātei (Sietla, ASV), Prāgas Kārļa universitātei (Prāga, Čehija), Brno Masarika Universitātei (Brno, Čehija), Tartu Universitātei (Tartu, Igaunija), Helsinku Universitātei (Helsinki, Somija), Varšavas Universitātei (Varšava, Polija), vienai augstskolai Dienvidkorejā, līdzfinansējums lektoram Pekinas Svešvalodu universitātē (Pekina, Ķīna) un Budapeštas Eotvoša Lorānda Universitātē (Budapešta, Ungārija). Tiek atbalstīti izglītojoši pasākumi šo augstskolu mācībspēkiem, īstenoti pētījumi un projekti, izstrādāti mācību materiāli.

LVA ir izstrādājusi plašu diasporai paredzētu mācību un metodisko materiālu kopu, kas pieejama tīmeklī vietnē www.maciunmacies.lv, kā arī organizē diasporas skolotāju izglītošanu un pilnveidi semināros,ursos un meistarklasēs gan Latvijā, gan mītnes zemēs.

Par vienu no efektīvākajiem bērnu un jauniešu latviskās identitātes stiprināšanas pasākumiem eksperti uzskata nometnes, un to īpaši pierāda trimdas diasporas ilggadējā pieredze. Nometnēs veidojas sadarbība, draudzība, tās palīdz apgūt valodu, veidojas un pastiprinās piesaiste Latvijai. Nometnes ir pamats sadarbības potenciālam nākotnē un iespējama remigrācijas atvieglošanai. Nometnes notiek gan diasporas mītnes zemēs, gan Latvijā. Latvija sniedz atbalstu diasporas iedibinātiem identitātes saglabāšanas pasākumiem, kuros piedalās gan ārpus Latvijas, gan Latvijā dzīvojoši cilvēki. Tiek atbalstītas diasporā veidojušās iniciatīvas, piemēram, 2x2 nometne Latvijas un diasporas jauniešiem, kā arī vairākpaaudžu ģimeņu 3x3 saieti. Pieaugot interesei par 3x3 saietiem, ārpus Latvijas rīkoto vairākpaaudžu ģimeņu saietu skaits ir pieaudzis no pieciem 2014.gadā līdz astoņiem (Eiropā – četri, ASV – trīs, Austrālijā – viens) saietiem 2019.gadā. Arī Latvijā ik gadu notiek divi ģimeņu 3x3 saieti, bet visu saietu kopējais dalībnieku skaits gadā jau ir pārsniedzis 1,4 tūkstošus cilvēku. Savukārt, 2015.gadā, pēc vairāku gadu pārtraukuma tika uzsākta ikgadēja jauniešu 2x2 semināra rīkošana Latvijā (visi iepriekšējie kopš 1964.gada lielākoties bija notikuši ASV un citur), un tajos līdzīgās daļās piedalās 70-100 latviešu jaunieši no Latvijas un citām valstīm. 2013.gadā SIF uzsāka administrēt programmu diasporas bērnu saiknes stiprināšanai ar Latviju, jo īpaši, latviešu valodas, kultūras un vēstures zināšanu apguvei. Programmas ietvaros konkursa kārtībā izvēlētas Latvijas NVO rīko Latvijas un diasporas bērniem kopējas vasaras nometnes Latvijā – ik vasaru šādā veidā desmit līdz vienpadsmit apmēram nedēļu garās nometnēs satiekas vidēji līdz četršimt 16-18 gadus veci bērni, no kuriem puse dzīvo Latvijā, bet otra – ārpus tās.

Pateicoties veiksmīgai sadarbībai starp Izglītības un zinātnes ministriju un diasporas organizācijām, ir iespējams veikt latviešu valodas prasmes pārbaudi arī diasporas mītnes zemēs, iegūstot valsts valodas prasmes apliecību. Ņemot vērā laikmeta piedāvātas tehniskās iespējas, pēdējos gados ir uzsākta arī latviešu valodas mācības tālmācības vidē – bērniem ir iespēja mācīties tiešsaistes klasēs Classflow platformā, kā arī ir izstrādāts tiešsaistes pašmācības rīks jauniešiem un pieaugušajiem “e-LAIPA”. Pilngadīgajiem diasporas jauniešiem ir iespēja saņemt atbalstu divu nedēļu intensīvai latviešu valodas un kultūras apguvei Latvijas Universitātes organizētajā Latviešu valodas un kultūras vasaras skolā.

Diasporas mītnes zemēs darbojas daudz koru, deju, folkloras, teātra un citu pašdarbības kopu. XX gadsimta vidū gandrīz visās zemēs, kur izveidojās lielākas latviešu kopienas, regulāri notika dziesmu dienas, dziesmu svētki vai kultūras dienas, kas pulcēja simtiem dalībnieku un tūkstošiem skatītāju. Latviešu kultūra, tradīcijas, vēsture un to izziņāšanai un apguvei rīkotie notikumi un pasākumi ir nozīmīgi elementi latviskās identitātes veidošanai un stiprināšanai. Jau vairākus gadus tiek sniegts atbalsts diasporas projektiem, kuru mērķis ir ārpus Latvijas dzīvojošo latviešu piederības apziņas stiprināšana.

Atbalsts diasporas organizācijām Dziesmu un deju svētku tradīcijas ilgtspējas nodrošināšanai un latviešu kultūras pieejamībai diasporas mītnes zemēs tiek nodrošināts kopš 2015.gada. Šīs aktivitātes ietvaros tiek sniegts atbalsts diasporas dziesmu svētku tradīcijas uzturēšanai – rīkošanai un norisei – dažādās pasaules daļās (Eiropas latviešu kultūras svētki, ASV Austrumu un Rietumkrasta Dziesmu svētki, Kanādas Dziesmu svētki, Latviešu kultūras dienas Austrālijā, Latviešu kultūras dienas Lielbritānija u.tml.), kā arī meistarklases un semināri. Ik gadu arī tiek atbalstīti vidēji pieci pasākumi vai pasākumu cikli (piemēram, teātra

un koncertu turnejas), kuru ietvaros Latvijas profesionālie mākslinieki uzstājas diasporas centros.

Metodisko atbalstu koprepertuāra apguvei, lai piedalītos Dziesmu un deju svētkos Latvijā, jau kopš 2012.gada sniedz LNKCC, Latvijā un mītnes zemēs organizējot meistarklases un seminārus diasporas koru diriģentiem un deju kopu vadītājiem, kā arī, piemēram, atsevišķos semināros iepazīstinot pašdarbības kopas ar tautas tērpu darināšanas un valkāšanas tradīcijām vai tautas mūzikas instrumentu izgatavošanu. 2018.gadā ir uzsākts projekts diasporas pašdarbības kopu darbības atbalstam, sniedzot atbalstu dažādu praktisku vajadzību (telpu noma, apdrošināšana, tērpu materiālu un mūzikas instrumentu izgatavošana un iegāde u.c.) nodrošināšanai. 2018.gada Vispārējos Dziesmu un deju svētkos piedalījās 84 diasporas pašdarbības kopas.

Nozīmīga ar latviešu diasporas kultūras saglabāšanu un iepazīšanu saistīta aktivitāte ir atbalsts Latviešu diasporas mākslas saglabāšanai un izstādīšanai Latvijā, kura tiek īstenota kopš 2015.gada Tās ietvaros tiek nodrošināta gan pastāvīga ekspozīcija Cēsīs, gan ik gadu tiek veidotas vismaz divas sezonālas un ceļojošas izstādes citās Latvijas vietās.

2012.gadā latviešu diasporas centri un nedēļas nogales skolas iesaistījās LNB īstenotajā skolēnu radošās rakstīšanas un citas pašizpaušmes rosināšanas jeb lasīšanas veicināšanas projektā „Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija”. 2012.gadā šajā aktivitātē piedalījās 39 diasporas nedēļas nogales skolas 19 diasporas mītnes valstīs, bet 2019.gadā – tās bija 57 skolas 24 valstīs visās pasaules daļās.

Stājoties spēkā Diasporas likumam, ir aktivizēts darbs arī pie vēsturiskās diasporas (trimdas un citu izceļošanas viļņu) materiālā (dokumentārā) un vēstures mantojuma apzināšanas, saglabāšanas, komplektēšanas, digitalizēšanas un komunicēšanas nodrošināšanas ar sabiedrību. Diasporas vēstures mantojuma saglabāšana aptver diasporas arhīvu – dokumenti par Latviju un latviešiem ārzemēs – saglabāšanu un digitālu kolekcijas izveidi, sabiedrisku darbinieku un citu nozīmīgu privātu bibliotēku un arhīvu pārvešanu uz Latviju, kā arī dažādu izceļošanas viļņu vēstures un diasporas latviešu dzīvesstāstu izpēti, veidojot diasporas materiālā mantojuma krājumu pētnieciskiem un izglītojošiem nolūkiem, izglītojot sabiedrību par diasporas pieredzi, devumu Latvijai un latviskās identitātes veidošanu ārpus Latvijas.

2. Diasporas pilsoniskās un politiskās līdzdalības veicināšana

Diasporas likumā noteikts mērķis atbalstīt un veicināt diasporas politisko un pilsonisko iesaisti. Nozīmīga loma ir diasporas sadarbības veidošanā ar Latviju ir diasporas organizācijām. Lai gan pēc aplēsēm tikai 11 % diasporas pārstāvju ir iesaistījušies diasporas organizācijās⁵ to organizētos pasākumos un no organizācijas darbības labumu gūst ievērojami lielāks skaits cilvēku. Jau vairākus gadus ar SIF rīkota konkursa starpniecību diasporas organizācijām ir pieejami līdzekļi to darbības stiprināšanai. 2015.gadā SIF uzsāka administrēt diasporas NVO līdzfinansējuma programmu diasporas pilsoniskās līdzdalības veicināšanai. Tās ietvaros atbalstu savas pamatdarbības nodrošināšanai un darbības spēju stiprināšanai saņem Latvijā un ārpus Latvijas reģistrētas diasporas intereses pārstāvošas nevalstiskās organizācijas. Starp

⁵ Mieriņa, I., Jansone, R. 2019. *Diasporas satīklošana: iesaistīšanās prakse un sadarbības iespējas*. Rīga: LU Diasporas un migrācijas pētījumu centrs, 4.lpp.

atbalstāmajām aktivitātēm ir arī pašu diasporas organizāciju rīkoti pasākumi, t.sk. aktivitātes jaunu biedru piesaistei un jauniešu organizāciju izveidei, kā arī pasākumi, kas veicina diasporas kopienu savstarpējo sadarbību pilsoniskas sabiedrības stiprināšanai un stiprina diasporas saikni ar Latviju. Atbalstu programmas ietvaros ik gadu saņem 15-17 (pamatā – Eiropas) diasporas organizācijas. Arī ĀM sadarbībā ar vēstniecībām un diasporas organizācijām gadā īsteno vidēji 100 mazāka mēroga projektus, kas vērsti uz diasporas saiknes ar Latviju stiprināšanu, vidēji gadā iesaistot virs 15 000 diasporas pārstāvju gandrīz 30 pasaules valstīs. Tiek atbalstītas aktivitātes kultūras, izglītības, zinātnes, ekonomikas, sporta un citās jomās, komunikācijas veicināšanas pasākumi, kā arī citas aktivitātes, kas veicinātu diasporas pašorganizēšanos, latviskās identitātes stiprināšanu un saiknes ar Latviju uzturēšanu, ko nav iespējams realizēt citu programmu ietvaros.

Līdz ar DKP dibināšanu 2019.gadā, ir izveidots konsultatīvais mehānisms, lai iesaistītu diasporas pārstāvniecību likumu un normatīvo aktu izstrādē, kā arī diasporas politikas attīstībai nozīmīgu lēmumu pieņemšanā. Arī šis starpnozaru Plāns ir izstrādāts, pēc DKP ieteikuma ĀM organizētās darba grupās ar valsts, pašvaldību un nevalstisko, galvenokārt, diasporas organizāciju iesaisti.

Lai nodrošinātu tās diasporas daļas viedokļa pārstāvību, kas nav pārstāvēta diasporas organizācijās, ĀM jau vairākus gadus sadarbojas ar LU DMPC, kurā uzkrājusies apjomīga zināšanu bāze par diasporas un remigrantu situāciju un vajadzībām. Centra veiktie pētījumi palīdz veidot pētījumos balstītu rīcībspolitiku diasporas un remigrācijas politikas jomā.

Ārvalstīs dzīvojošo Latvijas pilsoņu saiknes uzturēšanā ar Latvijas valsti liela nozīme ir iespējai piedalīties vēlēšanās. Plānotie grozījumi likumos un citos normatīvos aktos turpmāk veicinās balsstiesīgās diasporas iespējas piedalīties Saeimas un Eiropas Parlamenta vēlēšanās, kā arī tautas nobalsošanās, kā arī nodrošinās iespēju pastāvīgi ārvalstīs dzīvojošajiem pilsoņiem piedalīties pašvaldību vēlēšanās.

Lai stiprinātu komunikāciju ar diasporu, tiek veicināts diasporas un remigrācijas tematikas atspoguļojums Latvijas medijos un diasporas mediju darbības atbalsts, kam paredzēts atbalsts SIF un NEPLP realizētajās mediju atbalsta programmās. Nozīmīgs un nepieciešams elements diasporas saiknes uzturēšanai ar Latviju, saņemot un nododot informāciju par diasporā un Latvijā notiekošo, ir Latvijas mediji (sabiedriskie plašsaziņas līdzekļi un komercmediji), kā arī diasporas radītie un uzturētie mediji un informācijas apmaiņas platformas. Latvijas sabiedriskie mediji, apzinoties diasporas nozīmi Latvijas procesos, savu iespēju robežās iekļauj programmās Latvijas sabiedrībai un diasporai saistošu saturu. Kopš 2017.gada tiek sniegts atbalsts diasporas jautājumu atspoguļošanai Latvijas komercmedijos.

3. Diasporas iesaiste Latvijas tautsaimniecības un zinātnes attīstībā

Kopš valsts neatkarības atjaunošanas sadarbība ar Latvijas diasporu ir kļuvusi daudzveidīgāka, tajā skaitā attīstījusies mijiedarbība intelektuālā potenciāla apritē. Katrs Latvijas piederīgais ir vērtība un globalizācijas apstākļos var līdzdarboties Latvijas veidošanā, lai kurā pasaules malā dzīvotu. Arī esot ārzemēs, ir iespējams uzturēt saikni ar Latviju un rast jaunas abpusēji papildinošas sadarbības formas. Viens no Diasporas likuma mērķiem ir veicināt diasporas iesaisti Latvijas tautsaimniecības un zinātnes attīstībā, kā arī valsts pārvaldē.

Latvija ir ieinteresēta veidot abpusēji pilnveidojošas sinerģijas ar diasporu, iesaistot to ekonomiskās aktivitātēs un veidojot vienotus ilgtermiņa mērķus sadarbībai ar diasporu. Ārvalstīs dzīvojošie ienes Latvijā jaunas idejas, vērtības un prakses, Latvija iegūst no profesionāļiem ar pasaules pieredzi.

LIAA ir galvenā institūcija, kas veicina ekonomiskos sakarus ar diasporu. Aktuālie sadarbības virzieni sadarbībai ar diasporu ir atbalsts Latvijas uzņēmumiem eksporta tirgos, investīciju piesaiste, uzņēmumu izveide un paplašināšanās Latvijā, inovāciju un zinātnes komercializēšanas projekti (sadarbībā ar IZM), tūrisma plūsmu piesaiste Latvijai. Diasporas locekļi var izmantot savās mītnes valstīs vai nozarē gūtās specifiskās zināšanas, lai atbalstītu Latvijas uzņēmumu ienākšanu savas mītnes valsts tirgū, piemēram, daloties ar pieredzi, biznesa kontaktiem, ieteikumiem par biznesa kultūras atšķirībām utt. Iespējama diasporas iesaiste Latvijas kā tūrisma galamērķa popularizēšanā, sadarbībā ar mītnes zemes tūroperatoriem, konsultāciju sniegšana par investoru piesaisti vai mentorings uzņēmējdarbības attīstīšanai Latvijā, kā arī citas iespējas. Lai informētu diasporas pārstāvjus par sadarbības iespējām ar Latviju, 2019.gadā LIAA īstenoja vairāk kā 50 aktivitātes ar diasporas iesaisti, kas norisinājās 13 dažādās valstīs. Nozīmīga ir saziņa ar studējošiem diasporas jauniešiem, lai viņus informētu par darbu, prakses vai uzņēmējdarbības iespējām Latvijā.

Latvijas partneris šīs prioritātes īstenošanā ir diasporas organizācijas. Kā tradicionāls diasporas uzņēmēju un profesionāļu tīklošanās piemērs ir minams PBLA rīkotais un ĀM atbalstītais Pasaules latviešu ekonomikas un inovāciju forums, kas saved kopā Latvijas un diasporas biznesa pasaules pārstāvjus no daudzām pasaules valstīm. 2019.gadā tas notika jau piekto reizi. 2019.gada maijā Denverā, ASV, pēc Latvijas diasporas ASV iniciatīvas notika biznesa konference Spotlight Latvija, kura pulcēja uzņēmējus no Latvijas un Amerikas, tai skaitā diasporas pārstāvjus. Šādās sadarbības platformās Latvijas uzņēmumiem ir iespēja ar diasporas starpniecību veidot kontaktus ar citām valstīm līdzīgās biznesa jomās un attīstīt eksporta vai citas sadarbības iespējas. 2019.gadā ELA ar Latvijas institūciju atbalstu īstenojusi vairākus diasporas un Latvijas profesionāļu tīklošanās un sadarbības forumus Eiropā, piemēram, medicīnas profesionāļu un radošo industriju jomā, kas veicina savstarpēju tīklošanos un zināšanu pārnesi.

Arī zinātniekiem, esot ārvalstīs, ir iespējams veidot sadarbību ar Latvijas uzņēmumiem, augstskolām, zinātniskajām un valsts institūcijām, tai skaitā zināšanu pārnesē uz uzņēmējdarbību un konkurētspējīgu ideju attīstīšanā. Par tradīciju ir kļuvis Pasaules latviešu zinātnieku kongress, kas noticis 4 reizes. Lai apzinātu latviešu pētnieku diasporu ārvalstīs, ir veikta Latvijas diasporas pētnieku diasporu ārvalstīs izpēte, kā rezultātā ir izveidota datu bāze ar vairāk kā 600 diasporas zinātniekiem, kuri vēlētos dot ieguldījumu Latvijas attīstībā, lai arī profesionālā karjera tiek būvēta ārvalstīs. IZM īsteno pasākumus sadarbības tīklu stiprināšanai un komunikācijas uzlabošanai par līdzdalības un sadarbības iespējām diasporas zinātniekiem ar Latvijas institūcijām. Sadarbības tīkla veidošana ļauj diasporas zinātniekiem ar savas jomas pieredzi iesaistīties gan kopīgos projektos, gan arī rīcībpolitikas veidošanā. Sadarbības stiprināšana ar zinātnes diasporu ir viens no IZM mērķiem ceļā uz Latvijas zinātnes starptautisko konkurētspēju, zināšanu pārnesi un starptautisko mobilitāti. IZM izstrādā tālākus priekšlikumus tīklu paplašināšanai, kā arī komunikācijas pasākumus sadarbības stiprināšanai starp zinātnes diasporu un Latviju.

4. Atbalsts remigrācijai

Viens no Diasporas likuma pamatmērķiem ir nodrošināt labvēlīgus apstākļus remigrācijai – vairāki atbalsta pasākumi paredzēti tiem, kas vēlas atgriezties Latvijā. Tas ir īpaši svarīgi, ņemot vērā esošo demogrāfisko situāciju – depopulāciju jeb iedzīvotāju skaita samazināšanos, kas ir viens no lielākajiem Latvijas izaicinājumiem. Laika posmā no 2000.gada līdz 2019.gadam iedzīvotāju skaits visvairāk samazinājies Latgales statistiskajā reģionā – par 32,5 %, savukārt citos reģionos iedzīvotāju skaits šajā periodā samazinājies no 17,5 % (Rīgas statistiskajā reģionā) līdz 27,3 % (Vidzemes statistiskajā reģionā). Pierīgas statistiskais reģions ir vienīgais, kurā iedzīvotāju skaits šajā periodā ir pieaudzis – par 3,5 %.⁶ Līdz ar to secināms, ka depopulācijas problēmas visvairāk skar tieši Latvijas reģionu nākotni. Tas savukārt apliecina, ka reģionālās attīstības atbalsta pasākumiem jāiedarbojas uz iedzīvotāju skaita palielināšanu reģionos.

2019.gadā kopējais imigrantu skaits Latvijā bija 11 223 cilvēki, no kuriem 46 % jeb 5 114 cilvēki bija remigranti. Savukārt laika posmā no 2013.gada līdz 2019.gadam kopējais imigrantu skaits Latvijā bija 68 536 cilvēki, no kuriem 38 857 cilvēki bija remigranti (vidēji viena gada laikā – 9 791 imigranti, no kuriem 5 551 bija remigranti)⁷. Lai arī kopējā imigrācija gadu no gada pieaug, tomēr imigrācijas pieaugums veido mazāko daļu no migrācijas saldo uzlabojuma – lielāko daļu veido tieši emigrācijas samazinājums. Tas nozīmē, ka remigrācija nav process, kas notiek pats par sevi un, lai veicinātu remigrāciju, ir jābūt īpašiem atbalsta pasākumiem.

Ņemot vērā demogrāfiskos izaicinājumus, īpaši reģionos, 2018.gada martā VARAM un plānošanas reģioni uzsāka īstenot reģionālos remigrācijas atbalsta pasākumus, kuru ietvaros ar reģionālo remigrācijas koordinātoru starpniecību potenciāliem remigrantiem ir iespēja saņemt konsultācijas par jautājumiem, kas saistīti ar atgriešanos konkrētā reģionā un pašvaldībā. Reģionālā pieeja ļauj sagatavot personalizētus piedāvājumus par nodarbinātības un izglītības iespējām, dzīvesvietu, sociālo pakalpojumu grozu konkrētajā pašvaldībā atbilstoši remigranta vajadzībām un interesēm. Ekonomiskie apsvērumi – darba vai uzņēmējdarbības iespējas – ir viens no būtiskākajiem jautājumiem remigrācijas gadījumā. Informācijas pieejamība par darba vietām, nodarbinātību un/vai uzņēmējdarbību, sociālo sistēmu koordināciju, mainot mītnes valsti, ir īpaši svarīga cilvēkiem, kas vēlas atgriezties Latvijā. Tāpēc reģionālie remigrācijas atbalsta pasākumi paredz arī uzņēmējdarbības un nodarbinātības atbalstu. Kopumā divu gadu laikā konsultācijas saņēmuši vairāki tūkstoši cilvēku, ar koordinātoru atbalstu Latvijā no 2018.gada marta līdz 2020.gada septembrim ir atgriezušās 1765 personas.

Papildus reģionālajiem remigrācijas atbalsta pasākumiem NVA un LIAA veic pasākumus potenciālo remigrantu uzrunāšanai, rīkojot tiešsaistes karjeras dienas, sniedzot informāciju un konsultācijas, piedaloties diasporas organizētos pasākumos, u.c.

⁶ https://data.csb.gov.lv/pxweb/lv/iedz/iedz_iedzskaits_ikgad/ISG020.px

⁷ <https://www.csb.gov.lv/lv/statistika/statistikas-temas/iedzivotaji/iedzivotaju-skaitis/meklet-tema/2694-iedzivotaju-skaita-izmainas-latvija-2019>; CSP datus iekļautie remigranti ir Latvijas valsts piederīgie, kuri atgriezās Latvijā pēc vismaz viena gada prombūtnes.

Ģimenēm, atgriežoties Latvijā, viens no aktuālajiem jautājumiem ir pārlicība par bērnu sekmīgu iekļaušanos Latvijas izglītības sistēmā. Pēc dzīvošanas ārvalstīs Latvijā atgriezušos bērnu latviešu valodas zināšanas bieži vien nav pietiekamas, lai viņi varētu iekļauties Latvijas izglītības iestādēs. Lai remigrējušiem bērniem un viņu ģimenes palīdzētu ātrāk apgūt latviešu valodu, LVA izstrādājusi metodiku un ieteikumus skolu pedagogiem. Arī pieaugušajiem tiek piedāvāta iespēja apgūt latviešu valodu – SIF pārraudzībā tiek īstenoti valodu apmācību kursi, lai veicinātu remigrējušo un viņu ģimenes locekļu integrāciju Latvijā.

Diasporas likuma pieņemšana sekmējusi grozījumu izstādi vairākos citos likumos, lai mazinātu birokrātiskos šķēršļus un noteiktu konkrētus atbalsta pasākumus remigrantiem. Ir pieņemti grozījumi Dzīvesvietas deklarēšanas likumā, likumā Par maternitātes un slimības apdrošināšanu, likumā Par valsts sociālo apdrošināšanu, kā arī Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likumā.

III Veicamie pasākumi, darbības rezultāti un rezultatīvie rādītāji

<i>Plāna mērķis</i>	<i>Plāna mērķis ir stiprināt diasporas nacionālo identitāti un piederību Latvijai; veicināt diasporas saikni ar Latvijas kultūru, ekonomiku, tautsaimniecību un zinātni, nodrošināt labvēlīgus apstākļus remigrācijai, atbalstīt diasporas pilsonisko un politisko līdzdalību</i>
<i>Politikas rezultāts un rezultatīvais rādītājs</i>	<i>Nostiprināta diasporas nacionālā identitāte, piederība Latvijai, palielināta diasporas iesaiste Latvijā notiekošajos sabiedriskajos procesos, kā arī nodrošināti labvēlīgi apstākļi remigrācijai</i>
<i>1. Rīcības virziens: Latviskās identitātes un piederības Latvijai stiprināšana, latviešu valodas un kultūras saglabāšana ārpus Latvijas</i>	
<i>Attiecināmie politikas plānošanas dokumenti:</i>	<i>Projekts "Valsts valodas politikas pamatnostādnes 2021.-2027.gadam"; projekts "Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības pamatnostādnes 2021.-2027.gadam"; "Kultūrpolitikas pamatnostādnes 2021.-2027.gadam" (pašreiz ir izstrādes stadijā) un kultūras nozaru attīstības stratēģijas</i>
<i>Politikas mērķis: Nostiprināt diasporas latvisko identitāti un piederību Latvija, sekmēt latviešu valodas un kultūras saglabāšanu diasporā</i>	
<i>Politikas rezultāti un rezultatīvie rādītāji:</i>	<i>1) saglabātas latviešu valodas prasmes dažādās diasporas mērķa grupās, īpaši bērniem un jauniešiem - grupā ar visaugstāko asimilācijas risku. Rādītājs: diasporas skolās iesaistījušies bērni, kas apmeklē latviešu skolu: 2023.gadā - 13% (avots: LU Filozofijas un socioloģijas institūta un LVA dati); 2) uzlaboti un attīstīti radoši un laikmetam atbilstoši valodas apguves instrumenti- tālmācības iespējas, pašmācības iespējas un to pieejamība diasporai; 3)palielināts atbalsts diasporas izglītotājiem profesionālās kompetences pilnveidē un metodikā. Rādītājs: diasporas izglītotāju profesionālās pilnveides pasākumus (VB līdzfinansēto) apmeklējušo personu skaits/gadā 215 personas (2023.g.); 4) saglabāta nacionālā identitāte, kultūra un tradīcijas diasporā; 5) saglabāts diasporas kultūras un vēstures mantojums</i>

Nr.	Uzdevums/ Pasākums	Darbības rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgās institūcijas un citi īstenotāji	Izpildes termiņš	Nepieciešamais budžets gadā (indikatīvi) un finansējuma avots
<i>1.1. Veicināt latviešu valodas saglabāšanu diasporā</i>							
1.1.1.	Sniegt atbalstu nedēļas nogales skolām, vasaras vidusskolām	Nodrošināts atbalsts latviešu valodas un kultūras apguvei nedēļas nogales skolās un vasaras vidusskolās	Finansiālu atbalstu saņēmušas vismaz 55 diasporas nedēļas nogales skolas un vasaras vidusskolas, tajās izglītoti 2000 diasporas bērni un jaunieši	IZM	LVA	Ikgadēji (līdz 31.12.2023.)	166 000 VBF
			Nodrošināta skolotāju darbība 5 vietās Austrumu diasporā (8 skolotāju vietas), 2 no tām – attālināti („Skype” nodarbības)	IZM	LVA	Ikgadēji (līdz 31.12.2023.)	42 000 VBF
			Uz Garezera, Kursas un Annas Ziedares vasaras vidusskolu nosūtīti Latvijas pedagogi (27 pedagogi)	IZM		Ikgadēji (līdz 31.12.2023.)	106 049 VBF
1.1.2.	Metodisko mācību līdzekļu izstrāde un pieejamība diasporai	Nodrošināta mācību, informatīvo un metodisko materiālu, izglītības pētījumu izstrāde un pieejamība, digitālo kultūras resursu (tostarp par	Digitālo latviešu valodas apguves resursu lietotāju skaits diasporā: 2021.gadā – 35 000, 2022.gadā – 36 000; 2023.gadā – 37 000.	IZM	LVA, KM	Ikgadēji (līdz 31.12.2023.)	178 528 VBF

		Latvijas kultūras kanonu u.c.) pieejamība, digitālo latviešu valodas apguves resursu, t.sk. valodas korpusu izstrāde un pilnveide diasporai un mācību līdzekļu C līmenim izstrāde					
1.1.3.	Atbalsts citiem neformālās izglītības pasākumiem, īpaši bērnu un jauniešu mērķauditorijā	Atbalstīta diasporas izglītojošo pasākumu un remigrācijas pasākumu organizēšana, t.sk. nometnēm un jauniešu apmaiņas programmām Latvijā un ārvalstīs	Atbalstīta 6 diasporas bērnu un jauniešu izglītojošu nometņu organizēšana Latvijā un ārvalstīs, t.sk. tematiskas valodas apguves nometnes	IZM	ELA, ĪLNP	Ikgadēji (līdz 31.12.2023.)	54 224 VBF
			Finansēti vismaz 12 izglītojoši pasākumi latviešu valodas apguves un lietojuma veicināšanai diasporā. Nodrošināts līdzfinansējums ceļa izdevumiem uz Latvijas un mītņu zemju diasporas skolotāju kursiem vismaz 40 diasporas skolotājiem. Pasākumu dalībnieku skaits kopā 300	IZM	LVA	Ikgadēji (līdz 31.12.2023.)	60 000 VBF
			Organizēti 2 apmaiņas pasākumi, konkursu cikls diasporas un remigrantu	IZM	LVA	Ikgadēji (līdz 31.12.2023.)	15 381 VBF

			bērniem (kopā 100 dalībnieku)				
			Sadarbībā ar LU organizēta latviešu valodas un kultūras vasaras skola diasporas jauniešiem un līdzfinansēta latviešu valodas un kultūras vasaras skolas organizēšana (4 grupas, kopā 58 dalībnieki)	IZM	LVA	Ikgadēji (līdz 31.12.2023.)	10 000 VBF
1.1.4.	Izstrādāt ceļa karti diasporas nedēļas nogales skolām un citiem neformālās izglītības pasākumiem, t.sk. īslaicīgām vizītēm Latvijas skolās	Nemot vērā diasporas daudzveidīgās vajadzības, sadarbībā ar diasporas izglītotājiem izveidotas individuālas programmas un to atbalsta materiāli skolotājiem, nometņu organizētājiem un vecākiem, balstoties uz Diasporas izglītības vadlīnijām	Izveidotas individuālas programmas, metodiskie materiāli un izglītojoši pasākumi pedagogiem diasporas izglītības vadlīniju satura ieviešanai. Organizēts seminārs diasporas skolotājiem un Latvijas skolotājiem, kas strādā diasporas skolās (ik gadu). Latviskās izglītības vadlīniju satura četrās mācību satura jomās programmu paraugu izstrāde un pilnveide diasporai (2 programmas ik gadu). Latviešu valodas apguves visai ģimenei un tematisko nometņu programmas	IZM	VISC, diasporas organizācijas	Ikgadēji (līdz 31.12.2023.)	52 000 VBF
1.1.5.	Koordinēt un sniegt atbalstu diasporas	Sistemātisks atbalsts diasporas izglītotāju	Organizēti metodikas kursi Latvijā diasporas	IZM	LVA	Ikgadēji (līdz	24 000 VBF

skolotāju un izglītotāju konsultēšanai un profesionālās meistarības pilnveidei	profesionālajai pilnveidei, t.sk. organizēta profesionālās pilnveides studiju programmas izstrāde un īstenošana diasporas pedagogiem Latvijas augstskolās un interaktīvas diasporas izglītības platformas nodrošināšana diasporas skolotāju izglītošanai vietnē www.maciunmacies.lv	skolotājiem (3 dienu nometne, izglītoti 50 diasporas pedagogi)			31.12.2023.)	
	Organizēti metodikas kursi un meistarklases ārvalstīs diasporas skolotājiem, informatīvie semināri ārvalstīs diasporas vecākiem (vismaz 2 metodikas kursi, 2 meistarklases un 2 informatīvie semināri, izglītoti 65 pedagogi, 30 vecāki)	IZM	LVA	Ikgadēji (līdz 31.12.2023.)	36 680 VBF	
	Diasporas skolu sadarbības projekts "Skolu tilti" (organizēti 2 pasākumi)	IZM	LVA	Ikgadēji (līdz 31.12.2023.)	4 350 VBF	
	Tālmācības kursi (3 grupas) diasporas un Latvijas skolotājiem, izglītoti 12 skolotāji darbam lva.classflow.lv vidē	IZM	LVA	Ikgadēji (līdz 31.12.2023.)	9 440 VBF	
	Diasporas tālmācības programmas īstenošana Latvijas augstskolās	IZM		Ikgadēji (līdz 31.12.2023.)	38 800 VBF	
	Diasporas izglītotāju forumu, konferenču, semināru organizēšana	IZM		Ikgadēji (līdz 31.12.2023.)	13 389 VBF	
	Atbalsts pedagogiem remigrantu bērnu	IZM	LVA	Ikgadēji (līdz	6 200 VBF	

			iekļaušanai Latvijas izglītības sistēmā: meistarklases, semināri, kursi (izglītoti 80 pedagogi)			31.12.2023.)	
			Diasporas izglītības platformā sniegts konsultatīvs atbalsts diasporas skolotājiem un vecākiem, t.sk. diasporas izglītības aktualitātes, diasporas skolu pieredzes un materiālu apmaiņa, informācija par izglītotājiem, izglītības iestādēm un organizācijām, kurām ir diasporas un remigrantu bērnu un jauniešu izglītošanas pieredze	IZM	LVA	Ikgadēji (līdz 31.12.2023.)	14 072 VBF
1.1.6.	Iesaistīt diasporas bērnus un jauniešus tālmācības programmās Latvijas skolās un augstskolās un izvērtēt iespējas organizēt īslaicīgas diasporas bērnu un jauniešu vizītes Latvijas skolās	Nodrošināts atbalsts latviešu valodas kā mājas valodas un kā svešvalodas apguvei ClassFlow (tālmācības) vidē diasporas bērniem un pusaudžiem	Apmācītas 200 personas gadā	IZM	LVA	Ikgadēji (līdz 31.12.2023.)	198 938 VBF
		Organizētas diasporas bērnu un jauniešu vizītes Latvijas izglītības iestādēs	Īslaicīgās vizītēs Latvijas izglītības iestādēs uzturējušies diasporas bērni un jaunieši (5-10 personas mācību gadā)	IZM	diasporas organizācijas, Latvijas izglītības iestādes	Ikgadēji (līdz 31.12.2023.)	14 224 VBF

1.1.7.	Nodrošināt valsts valodas prasmes pārbaudes un to pieejamību diasporai	Nodrošinātas valsts valodas prasmes pārbaudes (VVPP) diasporas mītnes zemēs	Izstrādāti diagnosticējošie testi un pārbaudes darbi diasporai (2 testu komplekti), veiktas VVPP vidēji 100 personām diasporā (atbilstoši pieprasījumam)	IZM	VISC	Ikgadēji (līdz 31.12.2023.)	53 000 VBF
1.1.8.	Nodrošināts atbalsts diasporas un Latvijas bērnu kopējām nometnēm	Ik gadu atbalstīti vismaz 10 projekti nometņu organizēšanai diasporas un Latvijas bērnu kopējām nometnēm	Īstenoti 10 projekti, pasākumu dalībnieku skaits kopā ap 400	KM	SIF	Ikgadēji (līdz 31.12.2023.)	156 516 VBF
<i>1.2. Stiprināt diasporas piederību Latvijai, saglabāt nacionālo identitāti un veicināt vienotu kultūras un vēsturisko vērtību apzināšanos diasporā</i>							
<i>1.2.1. Atbalstīt latviskās identitātes saglabāšanu</i>							
1.2.1.1.	Atbalstīt profesionālās kultūras un mākslas pieejamību diasporai - koncerti, viesizrādes, tikšanās ar kultūras (līteratūras, mākslas u.tml.) profesionāļiem u.c. līdzīgi pasākumi	Organizēt viesizrādes, koncertus u.c. kultūras pasākumus diasporas mītnes zemēs	Ik gadu atbalstīta 7 pasākumu (t.sk. pasākumu ciklu ietvaros) norise ar vidēji 80 dalībniekiem vienā pasākumā	KM		Ikgadēji (līdz 31.12.2023.)	2021.gadā – 30 000, no 2022.gada – 40 000 VBF
1.2.1.2.	Atbalstīt diasporā iedibināto tradīciju pēctecību un vairākpaaudžu ģimeņu (3x3) sadarbības programmu	Sniegt atbalstu vairākpaaudžu ģimeņu 3x3 saietu rīkošanai Latvijā un ārpus Latvijas	Ik gadu atbalstīta vismaz 8 saietu norise Latvijā, Eiropā, ASV un Austrālijā vidēji ar 120 dalībniekiem vienā saietā, t.sk. atbalstot skolotāju/lektoru ceļa izdevumus saietiem ārpus Latvijas, kā arī dalībnieku	KM		Ikgadēji (līdz 31.12.2023.)	2021.gadā – 70 000, no 2022.gada – 80 000 VBF

			no Krievijas piedalīšanos saietos Latvijā				
1.2.1.3.	Atbalstīt diasporā iedibinātās jauniešu (2x2) nometnes sadarbības programmas nacionālo tradīciju pēctecības veicināšanai	Sniegt atbalstu diasporas un latviešu jauniešu 2x2 semināru rīkošanai	Ik gadu atbalstīta 2 jauniešu nometņu norise vidēji ar 70 dalībniekiem vienā nometnē	KM		Ikgadēji (līdz 31.12.2023.)	2021.gadā – 7 000, no 2022.gada – 20 000 VBF
1.2.1.4.	Diasporas bērnu iesaiste lasīšanas veicināšanas programmā "Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija"	Veicināt diasporas bērnu lasīšanu latviešu valodā	Ik gadu programmā iesaistīti vismaz 55 diasporas kopienu centri no 20 dažādām diasporas mītnes zemēm. Iegādāti grāmatu komplekti un nogādāti bērniem lasīšanai diasporas kopienu centros	KM	LNB	Ikgadēji (līdz 31.12.2023.)	2021.gadā – 44 121, no 2022.gada - 44 321 VBF
1.2.1.5.	Nodrošināt iespēju diasporas centros izrādīt Latvijas filmas (spēlfilmās, animācijas un dokumentālās filmās)	Nodrošināt iespēju izrādīt Latvijas filmas diasporas kopienām un sabiedrībai	Katru gadu nodrošināta iespēja 100 filmu izrādīšanas seansiem	KM	NKC	Ikgadēji (līdz 31.12.2023.)	No 2022.gada – 30 000 VBF
1.2.1.6.	Diasporas mūziķu ieguldījums Latvijas mūzikas talantu meistarkursos	Sniegt atbalstu izcilu latviešu diasporas un Latvijas mūziķu un mācībspēku vadītu starptautisku latviešu jauno mūziķu meistarkursu norisei Latvijā	Katru gadu atbalstīta meistarkursu norise jaunajiem latviešu mūziķiem vidēji ar 80 dalībniekiem vienā meistarkursu nometnē	KM		Ikgadēji (līdz 31.12.2023.)	No 2022.gada – 15 000 VBF
<i>1.2.2. Sekmēt nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu diasporā</i>							

1.2.2.1.	Atbalsts latviešiem ārzemēs Dziesmu un deju svētku procesa nepārtrauktības nodrošināšanai	Nodrošināt atbalstu ar Dziesmu un deju svētku tradīcijas ilgtspēju saistītu pasākumu rīkošanai un norisei	Ik gadu sniegts atbalsts vismaz divu lielu un divu mazo pasākumu rīkošanai un norisei	KM		Ikgadēji (līdz 31.12.2023.)	40 000 VBF
1.2.2.2.	Metodiskais atbalsts latviešu diasporas pašdarbības kopu darbības atbalstam to mītnes zemēs un diskusijas par kultūras jautājumiem	Semināros un meistarkursos sagatavot koru un deju kolektīvu vadītājus, kā arī rīkot diskusijas par kultūras jautājumiem diasporā	Ik gadu sniegts metodiskais atbalsts 80 koru un deju kopu vadītājiem	KM	LNKC	Ikgadēji (līdz 31.12.2023.)	2021.gadā – 35 000, no 2022.gada 39 000 VBF
1.2.2.3.	Mērķa pasākumi diasporas pašdarbības kopu darbības atbalstam un deju svētku tradīcijas ilgtspējas nodrošinājumam	Atbalstītas dažādas nozares pārstāvošu diasporas pašdarbības kopu (koru, deju un folkloras kopu, amatiereteātru, ansambļu u.tml.) darbība diasporas mītnes zemēs	Atbalstītas 56 kopas	KM		Ikgadēji (līdz 31.12.2023.)	84 000 VBF
1.2.2.4.	Diasporas dalībnieku atbalstam Vispārējo latviešu Dziesmu un Deju svētku laikā Latvijā	Sniegt atbalstu diasporas pašdarbības kopu izmitināšanai un ēdināšanai Vispārējo latviešu Dziesmu un Deju svētku laikā	Sniegts atbalsts 1500 diasporas dalībnieku izmitināšanai un 2500 dalībnieku ēdināšanai	KM		2023.g.	285 000 VBF (pasākums notiek reizi 5 gados)
<i>1.2.3. Sekmēt materiālās kultūras un vēstures mantojuma saglabāšanu</i>							
1.2.3.1.	Diasporas arhīvu un nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšana -	Nodrošināta latviešu diasporas arhīvu un nemateriālā kultūras	Komandējumi dokumentu apzināšanai, ik gadu digitalizēti 50 tūkst.	KM	LNA, LNB	Ikgadēji (līdz	2021.gadā – 40 576,

	apzināšana, izpēte, digitalizācija, pārvešana uz Latviju	mantojuma apzināšanu, pētniecību un tajos esošā dokumentārā un kultūras mantojuma saglabāšanu un pieejamību sabiedrībai	dokumentu lapu, pilnveidotas arhīvu un LNB digitālās platformas			31.12.2023.)	no 2022.gada 45 576 VBF
1.2.3.2.	Pasākumi latviešu diasporas mākslas saglabāšanai un eksponēšanai Latvijā	Nodrošināts pastāvīgs, padziļināts un visaptverošs ieskats latviešu diasporas mākslas attīstībā caur latviešu diasporas mākslinieku oriģināldarbu kolekciju pieejamību Latvijā	Izstādīti un publikai pieejami vizuālās mākslas darbi pieejamās un mākslas darbu izstādīšanai piemērotās telpās	KM		Ikgadēji (līdz 31.12.2023.)	2021.gadā – 12 000, no 2022.gada – 15 000 VBF
1.2.3.3.	Diasporas materiālās kultūras un vēstures mantojuma apzināšana, komplektēšana un komunicēšana sabiedrībai	Pētnieciskiem un izglītojošiem nolūkiem veidot diasporas materiālā mantojuma krājumu	Ik gadu sagatavota izstāde/ izglītojoša programma un publiski pasākumi par diasporas daudzveidīgo pieredzi	KM		Ikgadēji (līdz 31.12.2023.)	30 000 VBF

2. Rīcības virziens: Diasporas pilsoniskās un politiskās līdzdalības veicināšana							
<i>Attiecināmie politikas plānošanas dokumenti:</i>			<i>Projekts "Saliedētas un pilsoniski aktīvas sabiedrības attīstības pamatnostādnes 2021.-2027.gadam"; Nacionālās drošības koncepcija; Digitālās transformācijas pamatnostādnes 2021.-2027.gadam (pašreiz ir izstrādes stadijā); Valsts pārvaldes attīstības pamatnostādnes 2021.-2027.gadam</i>				
<i>Politikas mērķis: Veicināt diasporas politisko un pilsonisko līdzdalību Latvijā notiekošajā, lai stiprinātu diasporas pārstāvju piederības sajūtu Latvijai un vairotu līdzatbildību par valsts un sabiedrības attīstību.</i>							
<i>Politikas rezultāti un rezultatīvie rādītāji:</i>			<i>1) Diaspora piedalās diasporas politikas izstrādē un īstenošanā; 2) Stiprināta diasporas organizāciju kapacitāte, pieaugusi diasporas organizāciju aktivitāte un organizēto pasākumu un iniciatīvu skaits; 3) Pieaudzis balsstiesīgo reģistrēto diasporas pārstāvju skaits 2021.gada pašvaldību un 2022. Saeimas vēlēšanās - katru gadu 50 000; 4) Pieaugusi valsts pakalpojumu pieejamība diasporai</i>				
Nr.	Uzdevums/Pasākums	Darbības rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgās institūcijas un citi īstenotāji	Izpildes termiņš	Nepieciešamais budžets gadā (indikatīvi) un finansējuma avots
<i>2.1. Veicināt diasporas pilsonisko un politisko līdzdalību</i>							
2.1.1.	Nodrošināt diasporas iesaisti politikas plānošanas dokumentu un normatīvo aktu izstrādē (it īpaši ar diasporu saistīto)	Valsts institūcijās uzlabota izpratne par diasporas iesaisti politikas plānošanas procesā un regulējuma izstrādē un ietekmes uz diasporu novērtēšanā	1) izveidots valsts (ĀM sadarbībā ar VK) komunikācijas tīkls ar diasporas pārstāvjiem (organizācijām, ekspertiem u.c.); 2) apkopta informācija par diasporu interesējošām	VK/ĀM	Citas valsts institūcijas	Ikgadēji (līdz 31.12.2023.)	1 000 VBF

			<p>jomām un aktuālajiem jautājumiem (ĀM ar Diasporas konsultatīvā padomes starpniecību);</p> <p>3) katru gadu apkopot ministriju iesniegtie plāni attiecībā uz plānotajiem tiesību aktu projektiem un jauniem politikas plānošanas dokumentiem un par tiem informēti diasporas pārstāvji, lai ieinteresētās personas varētu iesaistīties to izstrādes procesā (ĀM);</p> <p>4) sagatavots mācību saturs valsts pārvaldes darbiniekiem par diasporas aspektu un iesaisti tiesību aktu izstrādes un attīstības plānošanas procesā, kā arī nodrošināta tā iekļaušana VAS organizētajosursos, informāciju iekļaujot arī atbilstošos metodiskos materiālos (ĀM sadarbībā ar VAS);</p> <p>5) reizi gadā organizēts diasporas un valsts pārvaldes sadarbības seminārs, lai sniegtu informāciju par diasporai aktuāliem jautājumiem un diskutētu par sadarbības</p>				
--	--	--	--	--	--	--	--

			virzieniem, pieaicinot seminārā Latvijas valsts iestāžu politikas plānotājus un juridisko dienestu pārstāvjus un diasporas pārstāvjus (ĀM sadarbībā ar VK); 6) nodrošināta diasporas aspekta iekļaušanu tiesību aktu izstrādes procesā TAP portālā (VK)				
2.1.2.	Nodrošināt Diasporas konsultatīvās padomes darbību	Veicināta saskaņotas diasporas politikas izstrāde un ikgadējo prioritāšu noteikšana, kā arī sekmēta diasporas politikas īstenošana un novērtēšana	Rīkotas vismaz 4 sēdes gadā	ĀM	EM/IZM/ KM/VK/I EM/LM/N EPLP/SIF/ Saeima/V ARAM/Di asporas organizāci jas un LPS	Ikgadēji (līdz 31.12.20 23.)	3 300 VBF
2.1.3.	Veicināt balsstiesīgo diasporas pārstāvju iesaisti vēlēšanās, pilnveidojot vēlēšanu pieejamību un informētību par balsošanas iespējām ārvalstīs	Ieviestas izmaiņas atbilstoši grozījumiem Saeimas vēlēšanu likumā, Eiropas Parlamenta vēlēšanu likumā, likumā "Par tautas nobalsošanu, likumu ierosināšanu un Eiropas pilsoņu iniciatīvu" un Vēlētāju reģistra likumā, kas paredz vēlētājiem ārvalstīs ērtāk	2021.gada pašvaldību vēlēšanās: 1) ieviests pakalpojums, lai elektroniski pieteiktos balsot pa pastu un saņemtu vēlēšanu materiālus; 2) sagatavoti un izplatīti informatīvie materiāli CVK mājaslapā, sociālajos tīklos par 1 tēmu - balsošanas kārtība ārvalstīs.	CVK	ĀM	Atbilsto ši vēlēšanu sagatavo šanas kalendār am	2021. 13 000 VBF; 2022.g. turpmāk vēlēšanu gados 20 000 VBF

		izmantojamas balsošanas iespējas dalībai vēlēšanās, tautas nobalsošanās, parakstu vākšanās. Ieviests vēlētāju reģistrs Saeimas vēlēšanās un tautas nobalsošanās. Īstenoti vēlētāju ārvalstīs informēšanas pasākumi par balsošanas iespējām ārvalstīs	2022.gada Saeimas vēlēšanās: 1) 50 000 vēlētāju piedalījušies vēlēšanās ārvalstīs; 2) pilnveidota un atvieglota iespēja reģistrēties pasta balsošanai no ārvalstīm; 3) sagatavoti un izplatīti informatīvie materiāli (dažādi formāti, kanāli) par 3 tēmām - pasta balsošanas kārtība, balsošanas kārtība ārvalstīs, aicinājums piedalīties vēlēšanās				
<i>2.2. Veicināt diasporas pašorganizēšanos un atbalstīt diasporas organizāciju darbību</i>							
2.2.1.	Atbalstīt diasporas organizāciju darbību	Stiprināta diasporas organizāciju kapacitāte, pieaugusi diasporas organizāciju aktivitāte un organizēto pasākumu un iniciatīvu skaits	Ik gadu īstenoti vismaz 15 projekti vismaz 10 valstīs diasporas pilsoniskās līdzdalības jomā	KM	SIF		199 022 VBF
2.2.2.	Atbalstīt sadarbības projektus ar diasporu, diasporas ieguldījuma Latvijā veicināšanai, t.sk. vēstniecību sadarbībai ar diasporu	Atbalstītas aktivitātes kultūras, izglītības, zinātnes, ekonomikas, sporta un citās jomās, komunikācijas veicināšanas pasākumi, kā arī citas aktivitātes, kas veicinātu diasporas pašorganizēšanos,	Konkursa kārtībā realizēti aptuveni 100 projekti gadā, projektos iesaistot aptuveni 16 000 diasporas pārstāvjus	ĀM	LR diplomātis kā pārstāvniecības, diasporas organizāci		158 938 VBF

		latviskās identitātes stiprināšanu un saiknes ar Latviju uzturēšanu			jas, NVO u.c.		
2.2.3.	Veicināt Latvijas diasporas aktīvu iesaisti mītņu zemju medijos izplatīto pret Latviju vērstu nepatiesu ziņu un dezinformācijas atspēkošanā	Veikta stratēģiska komunikācija, lai diasporas mītņu zemju sabiedrība iegūst labāku izpratni par pret Latviju vērstus naidīgos naratīvus un dezinformāciju, kas aiz tā stāv un kāds ir nolūks	Trīs vebināri par aktuāliem jautājumiem saistībā ar Latvijas stratēģisko komunikāciju un dezinformācijas mazināšanu	VK	ĀM	Ikgadēji (līdz 31.12.2023.)	Esošā VBF ietvaros
<i>2.3. Komunikācijas/informācijas aprites uzlabošana diasporā un starp Latviju un diasporu, atbalsts diasporas medijiem</i>							
2.3.1.	Sabiedriskā pasūtījuma veidošana un pārraidīšana par diasporas un remigrācijas tematiku komerciālajos elektroniskajos plašsaziņas līdzekļos	Izsludinātie konkursi sabiedriskā pasūtījuma veidošanai un pārraidīšanai diasporas medijiem un vietējiem medijiem (vietējos medijos par remigrācijas tematiku)	Izsludināts 1 konkurss, atbalstīti vismaz 2 projekti	NEPLP		Ikgadēji (līdz 31.12.2023.)	38 000 VBF
2.3.2.	Mediju atbalsta fonda ietvaros atbalsts diasporas medijiem un Latvijas medijiem diasporai sabiedriski nozīmīga satura veidošanai un nacionālās kultūrtelpas stiprināšanai latviešu valodā	Atbalstīts sabiedriski nozīmīga un kvalitatīva satura veidošana diasporas auditorijai gan diasporas medijos gan medijos Latvijā, tādējādi saglabājot diasporas saikni ar Latviju, tās kultūru, mediju telpu	Atbalstīti 4 projekti (vismaz divi diasporas mediju projekti un divi Latvijas mediju projekti)	KM	SIF	Ikgadēji (līdz 31.12.2023.)	40 000 VBF

2.3.3.	Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmu un pakalpojumu pieejamība nodrošināšana visā Latvijas teritorijā, kā arī diasporas mītnes zemēs	Sabiedriskā pasūtījuma veidošana un pārraidīšana par diasporas un remigrācijas tematiku	Satura kvalitātes izvērtējumi sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu satura kvalitātes vadības sistēmas ietvaros. VSIA "Latvijas Televīzija": vidēji 45 satura vienības gadā; VSIA "Latvijas Radio": vismaz 45 raidījumi "Globālais latvietis" (kā arī vismaz 50 atkātojumi), vismaz 50 raidījumi "Kā jums tur iet" (kā arī vismaz 50 atkātojumi)	NEPLP		Ikgadēji (līdz 31.12.2023.)	0 VBF 2021.gadā; 805 979 VBF 2022.gadā; 650 979 VBF 2023.gadā
<i>2.4. Atbalstīt pētījumus diasporas un remigrācijas jomā tālākai politikas veidošanai</i>							
2.4.1.	Atbalstīt LU Diasporas un migrācijas pētījumu centra darbību	Atbalstīts zinātniskās kompetences centrs pētījumos balstītai rīcībpolitikas veidošanai diasporas un remigrācijas politikas jomā	1-3 pētījumi gadā	ĀM	LU DMPC	Ikgadēji (līdz 31.12.2023.)	23 000 VBF
<i>2.5. Uzlabot Latvijas valsts iestāžu sniegto pakalpojumu pieejamību diasporai</i>							
2.5.1.	Izvērtēt iespējas izstrādāt grozījumus Personu apliecinošu dokumentu likumā, nosakot īsāku pārejas periodu obligātās personas apliecības (eID kartes) Latvijas valsts piederīgajam, kurš	Veikts izvērtējums par: 1) lietderību izstrādāt grozījumus Personu apliecinošu dokumentu likumā, nosakot īsāku pārejas periodu obligātās personas apliecības (eID kartes)	Sagatavots projekts "Grozījumi Personu apliecinošu dokumentu likumā" vai izstrādātas citas rekomendācijas personas apliecības (eID kartes) un e-paraksta lietošanas veicināšanai diasporā	IeM	ĀM	2021.gada februāris	Esošā VBF ietvaros

	sniedzis ziņas par savu dzīvesvietu ārvalstī Iedzīvotāju reģistra likumā noteiktajā kārtībā. Veicināt personas apliecībā (eID kartē) iekļauto elektroniskās identitātes apliecināšanas un elektroniskā paraksta radīšanai nepieciešamo līdzekļu pieejamību, paaugstinot personas apliecībās iekļauto sertifikātu aktivizēšanas īpatsvaru, nolūkā paplašināt pieeju valsts sniegtajiem e-pakalpojumiem un e-paraksta lietošanai tiem Latvijas valsts piederīgajiem, kuri snieguši ziņas par savu dzīvesvietu ārvalstī.	mērķa grupai; 2) mērķa grupām diasporā, kurām visvairāk ir nepieciešami valsts sniegtie e-pakalpojumi; 3) atbilstošāko attiecināšanas termiņu; 4) nepieciešamajām procedūrām personas apliecības (eID kartes) ieguves vienkāršošanai un tajās iekļaujamo sertifikātu aktivizēšanas īpatsvara paaugstināšanai					
<i>2.6. Diasporas iesaiste visaptverošas aizsardzības ieviešanā un attīstībā</i>							
2.6.1.	Diasporas iesaistes veicināšana visaptverošas aizsardzības ieviešanā un attīstībā.	Izvērtētas iespējas diasporas lomas definēšanai un iesaistei visaptverošas valsts aizsardzības ietvarā	Organizētas tikšanās ar diasporas organizāciju pārstāvjiem, lai diskutētu par iespējamo diasporas organizāciju iesaisti (piemēram, par diasporas organizāciju iesaisti AiM bukleta veidošanā par	AiM	ĀM, Diasporas organizācijas	Ikgadēji (līdz 31.12.2023.)	Esošā VBF ietvaros

			ārvalstīs esošo Latvijas pilsoņu iespējamo atbalstu valsts aizsardzības stiprināšanai krīžu gadījumos (AiM 72h bukleta projekta paplašināšanai))				
--	--	--	--	--	--	--	--

3. Rīcības virziens: Diasporas iesaiste Latvijas tautsaimniecības un zinātnes attīstībā							
<i>Attiecināmie politikas plānošanas dokumenti:</i>		<i>Nacionālās Industriālās politikas pamatnostādnes 2021-2027.gadam (pašreiz ir izstrādes stadijā); Ekonomikas ministrijas darbības stratēģija 2020.-2022.gadam; Tūrisma mārketinga stratēģija 2018.-2023.gadam; Informatīvais ziņojums "Stratēģija Latvijai Covid-19 krīzes radīto seku mazināšanai"</i>					
<i>Politikas mērķis: Stiprināt saites ar diasporas uzņēmējiem, zinātniekiem u.c. profesionāļiem, veicinot mijiedarbību intelektuālā potenciāla aprītē un diasporas iesaisti Latvijas tautsaimniecības attīstībā</i>							
<i>Politikas rezultāti un rezultatīvie rādītāji:</i>		<ol style="list-style-type: none"> 1) Diasporai nodrošināta informācija par diasporas ekonomiskās sadarbības iespējām ar Latviju; 2) Aktīva diasporas profesionāļu iesaiste projektos, kas veicina Latvijas tautsaimniecības attīstību; 3) Apzināta un uzturēta diasporas zinātnieku datu bāze, to izmantojot zinātnes un Latvijas sociāl-ekonomiskajai (uzņēmējdarbības konkurētspējas un zināšanu komercializācijas) attīstībai; 4) Īstenota zināšanu pārnese starp diasporu un Latviju 					
Nr.	Uzdevums/Pasākums	Darbības rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgās institūcijas un citi īstenotāji	Izpildes termiņš	Nepieciešamais budžets gadā (indikatīvi) un finansējuma avots
<i>3.1. Veicināt ekonomisko sadarbību ar diasporu un diasporas iesaisti investīciju piesaistē, eksporta attīstībā, inovācijās un diasporas tūrisma jomā</i>							
3.1.1.	Pasaules latviešu ekonomikas un inovāciju foruma pēctecības nodrošināšana	Apzināti Latvijas diasporas uzņēmēji un profesionāļi un veicināta to iesaiste Latvijas	Organizēts 1-2 pasākumi gadā. Minimālais dalībnieku skaits 900, tajā skaitā 500 klātienē un 400 attālināti.	ĀM	PBLA	Ikgadēji (līdz 31.12.2023.)	40 000 VBF

		tautsaimniecības attīstībā	Sadalījums: 30% diaspora un 70% vietējā auditorija.				
3.1.2.	Diasporas iesaiste Latvijas uzņēmējdarbībā un Latvijas uzņēmumu konkurētspējas paaugstināšanā	Diasporas pārstāvju iesaiste LIAA deleģēto funkciju (eksporta, investīciju piesaistes, tūrisma, uzņēmējdarbības un inovāciju attīstības veicināšana) īstenošanā, kā arī sadarbība ar diasporu darbā ar radošajām industrijām, sportu un sociālās uzņēmējdarbības jautājumiem	1) Elektroniski uzrunāta diasporas auditorija (150 000 personas) par iespēju iesaistīties Latvijas tautsaimniecības veicināšanā; 2) Noorganizēti 30 tematiskie pasākumi ar diasporas iesaisti trīs virzienos – eksporta veicināšana, investīciju piesaiste, uzņēmējdarbība; 3) Līdzdalība 15 pasākumos diasporai vai remigrantiem, kuros auditorija tiek informēta par Latvijas eksporta veicināšanu, investīciju piesaisti, uzņēmējdarbību un tās iespējām Latvijā, kā arī par darba iespējām Latvijā; 4) Uzsākti 40 projekti Latvijas eksporta veicināšanai un investīciju piesaistei ar diasporas profesionāļu iesaisti; 5) Nodrošinātas diasporas pārstāvjiem 6 prakses vietas	EM	LIAA, Diasporas organizācijas, citas valsts pārvaldes iestādes, NVO	Ikgadēji (līdz 31.12.2023.)	235 000 VBF ⁸
3.1.3.	Diasporas iesaiste Latvijas eksporta veicināšanā un investīciju piesaistē			EM	LIAA, Diasporas organizācijas, citas valsts pārvaldes iestādes, NVO	Ikgadēji (līdz 31.12.2023.)	
3.1.4.	Diasporas iesaiste Latvijas tūrisma nozares eksporta veicināšanā			EM	LIAA, Diasporas organizācijas, citas valsts pārvaldes iestādes, NVO	Ikgadēji (līdz 31.12.2023.)	
3.1.5.	Diasporas studentu un jauniešu informēšana un iesaiste uzņēmējdarbībā un darba tirgū Latvijā			EM	LIAA, NVA, VARAM, (citas	Ikgadēji (līdz 31.12.2023.)	

⁸ "Finansējuma sadalījums uzdevumu/pasākumu līmenī tiks atspoguļots ikgadējā LIAA pasākumu plānā, kurš sagatavots atbilstoši aktuālajai situācijai"

			EM un LIAA strukturvienībās		valsts pārvaldes institūcijas , diasporas organizāci jas, NVO		
<i>3.2. Attīstīt diasporas pētnieku sadarbību ar Latvijas pētniekiem un zinātniskajām institūcijām, kā arī inovatīvajiem uzņēmējiem</i>							
3.2.1.	Uzturēt sadarbības platformu ar zinātnes diasporu kopīgu pētniecības un attīstības pasākumu īstenošanai un sadarbības iespēju paplašināšanai	1) diasporas tīkla paplašināšana un komunikācijas nodrošināšana, tostarp diasporas pētnieku iesaiste rīcībpolitikas rekomendāciju izstrādē; 2) Latvijas pētnieku un zinātnisko institūciju starptautiskās sadarbības (tostarp ar pētniekiem diasporā) situācijas un viedokļu apzināšana, kā arī datubāze sadarbības tīkla integrācijai; 3) Viedokļu apzināšana par prioritārajiem atbalsta instrumentiem un to arhitektūru sadarbības stiprināšanai ar pētniekiem diasporā	LU Diasporas un migrācijas pētījumu centra īstenots pētījums	IZM	LU DMPC	Ikgadēji (līdz 31.12.20 23.)	ESF
3.2.2.	Diasporas pētnieku un studējošo informēšana	Komunikācijas materiālu izstrāde un	1) Ikgadēji izstrādāti materiāli par aktuālāko	IZM	LIAA, Latvijas	1) Ikgadēji	ESF

	par pētniecības programmu konkursiem un darba iespējām Latvijā	aprite, sadarbībā ar Latvijas un ārvalstu ekonomiskajām un diplomātiskajām pārstāvniecībām. Mājaslapas ResearchLatvia izveide un informācijas pieejamības nodrošināšana	informāciju digitālā un drukas formātos, kuri ir pieejami vēstniecībās un diasporas organizācijām piecās prioritārajās valstīs, ar kurām ir noslēgti sadarbības līgumi; 2) Izstrādāta un popularizēta mājaslapa ResearchLatvia, kur ir pieejama informācija diasporas pētniekiem un studējošajiem		diplomātiskās pārstāvniecības, diasporas organizācijas, nozaru organizācijas, citi soc. Partneri.	(līdz 31.12.2023.) 2) 2021.gada 4.cet.	
3.2.3.	Organizēt zinātnes diasporas tīklošanās pasākumus valstīs, kur koncentrēts vislielākais skaits Latvijas izcelsmes pētnieku (Apvienotajā Karalistē, Vācijā, Zviedrijā, ASV)	Īstenoti zinātnes diasporas tīklošanās pasākumi Latvijas zinātniekiem, diasporas zinātniekiem un inovatīvu uzņēmumu profesionāļiem Lielbritānijā, Zviedrijā, Vācijā. Tematiski fokusēti hakatoni, match-making pasākumi ar mērķi stiprināt fokusētas sadarbības grupas un kopēju projektu pieteikumu sagatavošana	1) Tiek sistemātiski īstenoti tīklošanās un tematiski fokusēti pasākumi ar mērķi stiprināt fokusētas sadarbības grupas - ikgadēji vismaz 5 katrā no valstīm; 2) kopēju pētniecības projektu pieteikumu sagatavošana vai diasporas pētnieku / profesoru sadarbība ar zinātniskajām institūcijām Latvijā – 5	IZM	LIAA, diasporas organizācijas (ar kurām noslēgti sadarbības līgumi), Latvijas diplomātiskās pārstāvniecības	Ikgadēji (līdz 31.12.2023.)	ESF

3.2.4.	5.Pasaules latviešu zinātnieku kongresa organizēšana	Organizēts 5.Pasaules latviešu zinātnieku kongress	Iesaistīti 800 zinātnes jomas pārstāvji, tai skaitā vismaz 70 diasporas pārstāvji	IZM	LIAA, Latvijas diplomātiskās pārstāvniecības, diasporas organizācijas, nozaru organizācijas, citi soc. partneri	2023.gads	ESF
--------	--	--	---	-----	---	-----------	-----

4. Rīcības virziens: Atbalsts remigrācijai							
<i>Attiecināmie politikas plānošanas dokumenti:</i>				<i>Reģionālās politikas pamatnostādnes 2021.-2027.gadam</i>			
<i>Politikas mērķis: Nodrošināt labvēlīgus apstākļus remigrācijai</i>							
<i>Politikas rezultāti un rezultatīvie rādītāji:</i>				<p>1) Diasporai nodrošināta informācija par darba un dzīves iespējām, atgriežoties uz pastāvīgu dzīvi Latvijā;</p> <p>2) Sniegts individuāls atbalsts diasporas pārstāvjiem, kuri apsver iespēju vai ir lēmuši atgriezties un strādāt Latvijā;</p> <p>3) Sniegts praktisks atbalsts remigrējušo integrācijai Latvijā;</p> <p>4) Atvieglotas administratīvas procedūras remigrācijas procesā;</p> <p>5) 3 gados Latvijā atgriezušies 16500 remigranti (katru gadu 5500 remigranti) (rādītājs pēc CSP datiem).</p>			
Nr.	Uzdevums/Pasākums	Darbības rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgās institūcijas un citi īstenotāji	Izpildes termiņš	Nepieciešamais budžets gadā (indikatīvi) un finansējuma avots
<i>4.1. Sekmēt informācijas pieejamību diasporai par remigrācijas un darba iespējām Latvijā</i>							
4.1.1.	Veicināt informācijas pieejamību diasporai par darba un uzņēmējdarbības iespējām Latvijā	Sniegta informācija par brīvajām darba vietām un darba tirgus situāciju Latvijā; Īstenoti atbalsta pasākumi remigrantu nodarbinātības veicināšanai un integrācijai darba tirgū Latvijā	2 tiešsaistes (Eiropas darba dienu platformā) darba un karjeras dienas Latvijā gadā; sistemātiska noderīgas informācijas izplatīšana ārvalstīs dzīvojošo Latvijas valstspiederīgo auditorijai sociālā tīkla Facebook kontā EURES Latvia; NVA mājaslapas sadaļas "Vēlies atgriezties Latvijā", kurā	LM	NVA	Ikgadēji (līdz 31.12.2023.)	ESF

			<p> tiek piedāvāta informācija par NVA un EURES atbalstu remigrācijas jautājumos pilnveide; EURES konsultācijas (praktiski jautājumi par administratīvajām procedūrām, atgriežoties Latvijā, meklējot darbu, sociālās sistēmas koordinācija u.c.), t.sk. EURES konsultācijas tiešsaistē; NVA CV un vakanču portāla uzlabošana un popularizēšana, attālināto pakalpojumu pilnveide; NVA pārstāvniecība latviešu diasporas organizāciju, Latvijas Republikas diplomātisko pārstāvniecību organizētajos pasākumos Latvijas valstspiederīgo atbalstam; Sadarbība ar valsts un pašvaldību iestādēm, kā arī privātajiem sadarbības partneriem (Latvija Strādā, Your Move)</p>				
4.1.2.	Sniegt informatīvu atbalstu un individuālas konsultācijas darbu,	Sagatavoti personalizēti informācijas piedāvājumi	Sagatavoti vismaz 1500 personalizēti piedāvājumi gadā; laika posmā no	VARAM, Plānošanas reģioni	Pašvaldības	Ikgadēji (līdz	221 765 ⁹ VBF

⁹ 200 000 eiro ir paredzēti koordinātoru ikdienas darba nodrošināšanai, savukārt 21 765 eiro – remigrācijas koordinātoru tīkla uzturēšanai un administrēšanai

	mājokļa, izglītības u.c. ar remigrāciju saistītos jautājumos ar reģionālo remigrācijas koordinātoru tīkla starpniecību	potenciālajiem remigrantiem un remigrantiem; ar koordinātoru atbalstu Latvijā ir atgriezušās personas pēc ilgstošas prombūtnes ārvalstīs	2021.gada līdz 2023.gadam uz dzīvi Latvijā ar koordinātoru atbalstu ir atgriezušās ne mazāk kā 1 750 personas			31.12.2023.)	
4.1.3.	Nodrošināt iespēju papildus dzīvesvietas adresei ārvalstīs norādīt vienu papildu adresi Latvijā	Atbilstoši pieņemtajiem grozījumiem Dzīvesvietas deklarēšanas likumā veiktas izmaiņas Iedzīvotāju reģistrā (Fizisko personu reģistrā) un saistīto Valsts informācijas sistēmu savietotāja infrastruktūras (latvija.lv) e-pakalpojumos	Radīta iespēja diasporas pārstāvjiem papildus dzīvesvietas adresei ārvalstīs norādīt vienu papildu adresi Latvijā, lai atvieglotu sagatavošanās pasākumus, kas saistīti ar vēlmi atgriezties uz pastāvīgu dzīvi Latvijā	IEM	VRAA	2021.gada 1.jūlijs	Esošā VBF ietvaros
4.1.4.	Attīstīt vienoto valsts un pašvaldību portālu www.latvija.lv, nodrošinot aktuālo informāciju par valsts un pašvaldību sniegtajiem pakalpojumiem, kas svarīgi tiem, kas plāno atgriezties Latvijā	Vienuviet nodrošināts www.latvija.lv lietotājiem viegli uztverams, pieejams un aktuāls informāciju dzīves situāciju aprakstos gan dzīves situācijā "Kas jāievēro Latvijā valstspiederīgajiem ārzemēs?", gan arī "Atgriešanās un	Dzīves situāciju " <i>Kas jāievēro Latvijas valstspiederīgajiem ārzemēs</i> " un " <i>Atgriešanās un pārcelšanās uz dzīvi Latvijā</i> " unikālo skatījumu skaits gadā portālā www.latvija.lv 1 500.	VARAM	VRAA	2022.gada 4.ceturksnis	ESF

		pārcelšanās uz dzīvi Latvijā"					
<i>4.2. Pakalpojumi un atbalsts diasporas pārstāvju integrācijai Latvijā</i>							
4.2.1.	Reģionālo remigrācijas atbalsta pasākumu īstenošana	Radītas jaunas nodarbinātības iespējas reģionos, t.sk. izveidotas jaunas darba vietas, nodrošinot priekšnoteikumus remigrācijai	Radītas vismaz 50 jaunas darba vietas	VARAM	Plānošana reģioni	Ikgadēji (līdz 31.12.2023.)	421 764 ¹⁰ VBF
4.2.2.	Sekmēt atbalstu latviešu valodas apguvei remigrantiem un viņu ģimenes locekļiem	Latviešu valodu apguvušas personas (skaits gadā), kas paaugstinājuši valsts valodas prasmes līmeni par vienu pakāpi	Gadā apmācītas 150 personas	SIF		Ikgadēji (līdz 31.12.2023.)	34 149 VBF
4.2.3.	Veicināt nepilngadīgo remigrantu iekļaušanos Latvijas izglītības sistēmā un remigrējušo ģimeņu sociolingvistisko integrāciju	4.2.3.1. Izstrādāti grozījumi MK noteikumos Nr. 591 "Kārtība, kādā izglītojamie tiek uzņemti vispārējās izglītības programmās, speciālajās izglītības iestādēs un speciālajās pirmsskolas izglītības grupās un atskaitīti no tām, kā arī pārcelti uz nākamo klasi"	Plānots, ka grozītie MK noteikumi noteiks, ka izglītojamam, kurš iepriekš ir mācījies Latvijā, vai citas valsts izglītojamam, kurš iepriekš nav ieguvis izglītību Latvijā, nosaka viena līdz divu mācību gada laikā īstenojamās valsts finansētos atbalsta pasākumus obligātās pamatzglītības ieguvei – latviešu valodas prasmes pilnveidei un mācību	IZM		2021.g.	Esošā VBF ietvaros

¹⁰ 400 000 eiro ir paredzēti reģionālajiem remigrācijas atbalsta pasākumiem, savukārt 21 764 eiro – atbalsta pasākumu īstenošanai un administrēšanai

			priekšmetu "Latviešu valoda" vai "Literatūra", vai "Latviešu valoda un literatūra" un citu mācību priekšmetu apguvei				
		4.2.3.2. Īstenots pasākumu cikls remigrējušo ģimeņu integrācijas atbalstam	<p>1) Organizētas nometnes remigrantu ģimenēm (norises laiks: 2022.gada, 2023.gada oktobris/novembris) Nometnē, līdztekus integrācijas un valodas tēmu apguvei, tiks veicināta vietējo un remigrantu bērnu sapratne, dalībnieki – 30 personas.</p> <p>2) Informatīvu ceļvežu izstrāde remigrantiem - 2 ceļveži (on-line versija); atbalsta sniegšanai skolotāja darbā un darbā ar vecākiem - kopējais lietotāju skaits 4000 personu.;</p> <p>3) Latviešu valodas nodarbības tiešsaistē remigrējušiem skolēniem vai skolēniem, kuru ģimenes gatavojas remigrēt (nodrošināta latviešu valodas apguve <i>Classflow</i> (tālmācības) vidē remigrantu bērniem un pusaudžiem - 2022.gadā un</p>	IZM	LVA	Ikgadēji (līdz 31.12.2023.)	2021. g. – 0 VBF; 2022. g. 100 136 VBF 2023.g. 88 636 VBF

			2023.gadā sniegts atbalsts latviešu valodas apgūvē 100 skolēniem)				
--	--	--	---	--	--	--	--

4.3. Administratīvo šķēršļu mazināšana remigrantiem							
4.3.1.	Uzlabot profesionālo kvalifikāciju atzīšanas procesu remigrējušo diasporas locekļu ātrākai iesaistei darba tirgū	Izstrādāti un virzīti priekšlikumi likumprojektam "Grozījumi likumā "Par reglamentētajām profesijām un profesionālās kvalifikācijas atzīšanu""	Grozījumi paredzēs divkārti saīsināt profesionālās kvalifikācijas atzīšanas lēmuma pieņemšanas termiņu gadījumos, ja pretendents ir diasporas loceklis, kurš profesionālo kvalifikāciju ir ieguvis Eiropas Savienības dalībvalstī, Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas dalībvalstī, Ziemeļatlantijas līguma organizācijas dalībvalstī, Austrālijas Savienībā, Brazīlijas Federatīvajā Republikā, Jaunzēlandē vai valstī, ar kuru Latvijas Republika noslēgusi līgumu par dubultās pilsonības atzīšanu	IZM		2021.g.	Nav fiskālas ietekmes
4.3.2.	Īstenot pasākums diasporas bērnu un jauniešu piesaistei profesionālās un augstākās izglītības jomā Latvijā	1) izmantojot platformu "StudyinLatvia" kopā ar augstskolām īstenot pasākumus diasporas jauniešiem, lai piesaistītu viņus studijām Latvijā latviešu vai angļu valodā; 2) lai nodrošinātu veiksmīgu sadarbību ar diasporu profesionālās	1) Platformā "StudyinLatvia" uzturēta informācija par studijām Latvijā latviešu un angļu valodā; 2) IZM profesionālās izglītības pievilcības veicināšanas un popularizēšanas kampaņa, piesaistot arī diasporas jauniešus. Kampaņa sniegs ieguldījumu diasporas	IZM		Ikgadēji (līdz 31.12.2023.)	Esošā VBF ietvaros

		<p>izglītības eksporta jomā, būtiska ir regulāra un sistēmiska informācijas apmaiņa;</p> <p>3) tiek iegūta iespējami precīza informācija par diasporas jauniešu interesi un potenciālu iesaistīties Latvijas profesionālās izglītības procesos;</p> <p>4) interesentiem, kas vēlas apgūt profesionālās izglītības programmas, t.sk. arī izglītojamiem diasporā, sākotnējās informācijas ieguvei ir iespēja izmantot portālus Profesiju pasaule, http://www.profesijupasaule.lv/ un NIID, http://www.niid.lv/;</p> <p>5) plānots grozīt normatīvos aktus (Jāveic grozījumi Augstskolu likumā un Izglītības likumā, kur tiks noteikts deleģējums jaunu MK noteikumu izstrādei), lai augstskolas, kas izpilda noteiktus</p>	<p>jauniešu informētības pakāpes palielināšanai;</p> <p>3) Risināts jautājums par diasporas interesentu apzināšanu un šī procesa sistēmisku īstenošanu. Veikta aptauja, izpēte, lai plānotu un veiktu turpmākus mērķtiecīgus pasākumus diasporas jauniešu dalības Latvijas profesionālās izglītības sistēmā;</p> <p>4) informācija diasporai par profesionālās izglītības programmām portālos Profesiju pasaule, http://www.profesijupasaule.lv/ un NIID, http://www.niid.lv/;</p> <p>5) augstskolas atzīst ārvalstu izglītības diplomus studiju uzsākšanai vai to turpināšanai;</p> <p>6) IZM organizē motivējošus un skaidrojošus pasākumus Latvijas izglītības iestādēm par diasporas bērnu un jauniešu iesaisti Latvijas izglītības procesos</p>				
--	--	--	--	--	--	--	--

		nosacījumus, no noteiktām valstu grupām var atzīt izglītības diplomus studiju uzsākšanai vai to turpināšanai					
4.3.3.	Izstrādāt citus priekšlikumus papildu adreses piemērošanai remigrācijas procesa atvieglošanai	Mazināti administratīvie šķēršļi remigrācijas procesā	1) Izvērtēts priekšlikums par papildu adreses piemērošanu diasporai pieteikt kapavietu likumprojekta, kas paredz noteikt ar apbedīšanas pakalpojumu, kā arī kapsētu izveidošanu un uzturēšanu saistītus jautājumus, izstrādes gaitā; 2) Izvērtētas iespējas kā atvieglot pieeju finanšu pakalpojumu pieejamību diasporai; 3) Izvērtētas iespējas atzīt diasporas bērnu ārvalsts ārstu izziņas par bērna veselības stāvokli, kas paredzētas bērnu reģistrēšanai uzņemšanai vispārizglītojošās izglītības iestādē vai pirmsskolas iestādē Latvijā, t.sk. iespējas papildu adreses pielietošanai šajos procesos	1) VARAM 2) FM 3) IZM	2) FKTK, FNA 3) VM	1) 2023.g.; 2) 2021.g. 3) 2021.februāris	Nav fiskālas ietekmes

4.3.4.	Repatriācijas programmas pārskatīšana un pielāgošana Diasporas likumam	Veikta analīze par Repatriācijas un Diasporas likumu iespējamo pārklāšanos, lai nodrošinātu visām remigrantu grupām vienlīdzīgus nosacījumus	Izstrādāti priekšlikumi likumprojekta(u) grozījumiem	ĀM	IEM	2021.g.	Nav fiskālas ietekmes
--------	--	--	--	----	-----	---------	-----------------------

IV Teritoriālā perspektīva

Nav attiecināms

V Ietekmes novērtējums uz valsts uz pašvaldību budžetu

1. Kopsavilkums par plānā iekļauto uzdevumu īstenošanai nepieciešamo valsts un pašvaldību budžeta finansējumu.

Nr.	Uzdevums/ pasākums	Budžeta resors	Budžeta programmas (apakšprogramm as) kods un nosaukums	Vidēja termiņa budžeta ietvara likumā plānotais finansējums			Nepieciešamais papildus finansējums					Pasākuma īstenošanas gads (ja pasākuma īstenošana ir terminēta)
				2021. gads	2022. gads	2023. gads	2021. gads	2022. gads	2023. gads	turpmākajā laikposmā līdz pasākuma pabeigšanai (ja pasākuma īstenošana ir terminēta)	turpmāk ik gadu (ja pasākuma izpilde nav terminēta)	
		Finansēju ms plāna realizācij ai kopā		3 075 426	3 071 626	3 071 626	0	1 007 115	1 105 615		820 615	
		tai skaitā:										
		08.Sabied rības integrācija s fonds		34 149	34 149	34 149						
		tai skaitā:										
		03.00.00 "Remigrācijas atbalsta pasākumi"		34 149	34 149	34 149						
		11.Ārlietu ministrija		226 238	226 238	226 238						
		tai skaitā:										

			97.00.00 "Nozaru vadība un politikas plānošana"	226 238	226 238	226 238						
		12.Ekono mikas ministrija		235 000	235 000	235 000						
			tai skaitā:									
			28.00.00 "Ārējās ekonomiskās politiskas ieviešana"	235 000	235 000	235 000						
		14.Iekšliet u ministrija					0					
			tai skaitā:									
			11.01.00 "Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde"				0					
		15. Izglītības un zinātnes ministrija		1 097 275	1 097 275	1 097 275	0	100 136	88 636		88 636	
			tai skaitā:									
			04.00.00 "Valsts valodas	1 097 275	1 097 275	1 097 275	0	100 136	88 636		88 636	

			politika un pārvalde"									
		21.Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija		643 529	643 529	643 529						
			tai skaitā:									
			30.00.00 "Attīstības nacionālie atbalsta instrumenti"	43 529	43 529	43 529						
			31.00.00 "Atbalsts plānošanas reģioniem"	600 000	600 000	600 000						
		22.Kultūras ministrija		788 235	797 435	797 435	0	81 000	366 000		81 000	
			tai skaitā:									
			26.02.00 "Diasporas pasākumu īstenošana"	788 235	797 435	797 435	0	81 000	366 000		81 000	
		35.Centrālā vēlēšanu komisija		13 000			0	20 000				
			tai skaitā:									
			02.00.00 "Saeimas vēlēšanas"					20 000				

			03.00.00 "Pašvaldību vēlēšanas"	13 000			0					
		47.Radio un televīzija										
		Nacionālā elektronis ko plašsaziņa s līdzekļu padome		38 000	38 000	38 000	0	805 979	650 979		650 979	
			tai skaitā:									
			03.01.00 "Latvijas Televīzijas programmu veidošana un izplatīšana"				0	435000	280 000		280 000	
			03.01.00 "Latvijas Televīzijas programmu veidošana un izplatīšana"				0	223 400	223 400		223 400	
			02.00.00 "Latvijas Radio programmu veidošana un izplatīšana"				0	147 579	147 579		147 579	

		04.00.00 "Komerčiālās televīzijas un radio"	38 000	38 000	38 000						
--	--	--	--------	--------	--------	--	--	--	--	--	--

1.rīcības virziens											
1.1.1.	Sniegt atbalstu nedēļas nogales skolām, vasaras vidusskolām	15. Izglītības un zinātnes ministrija	04.00.00 "Valsts valodas politika un pārvalde"	314 049	314 049	314 049					
1.1.2.	Metodisko mācību līdzekļu izstrāde un pieejamība diasporai		04.00.00 "Valsts valodas politika un pārvalde"	178 528	178 528	178 528					
1.1.3.	Atbalsts citiem neformālās izglītības pasākumiem, īpaši bērnu un jauniešu mērķauditorijā		04.00.00 "Valsts valodas politika un pārvalde"	139 605	139 605	139 605					
1.1.4.	Izstrādāt ceļa karti diasporas nedēļas nogales skolām un citiem neformālās izglītības pasākumiem, t.sk. īslaicīgām		04.00.00 "Valsts valodas politika un pārvalde"	52 000	52 000	52 000					

	vizītēm Latvijas skolās											
1.1.5.	Koordinēt un sniegt atbalstu diasporas skolotāju un izglītotāju konsultēšanai un profesionālās meistarības pilnveidei	04.00.00 "Valsts valodas politika un pārvalde"	146 931	146 931	146 931							
1.1.6.	Iesaistīt diasporas bērnus un jauniešus tālmācības programmās Latvijas skolās un augstskolās un izvērtēt iespējas organizēt īslaicīgas diasporas bērnu un jauniešu	04.00.00 "Valsts valodas politika un pārvalde"	213 162	213 162	213 162							

	vizītes Latvijas skolās											
1.1.7.	Nodrošināt valsts valodas prasmes pārbaudes un to pieejamību diasporai		04.00.00 "Valsts valodas politika un pārvalde"	53 000	53 000	53 000						
1.1.8.	Nodrošināts atbalsts diasporas un Latvijas bērnu kopējām nometnēm.		26.02.00 "Diasporas pasākumu īstenošana"	156 516	156 516	156 516						
1.2.1. 1.	Atbalstīt profesionālās kultūras un mākslas pieejamību diasporai - koncerti, viesizrādes, tikšanās ar kultūras (literatūras, mākslas u.tml.) profesionāļiem u.c. līdzīgi pasākumi	22.Kultūras ministrija	26.02.00 "Diasporas pasākumu īstenošana"	30 000	30 000	30 000	0	10 000	10 000		10 000	
1.2.1. 2.	Atbalstīt diasporā iedibināto tradīciju		26.02.00 "Diasporas pasākumu īstenošana"	70 000	70 000	70 000	0	10 000	10 000		10 000	

	pēctecību un vairākpaudžu ģimeņu (3x3) sadarbības programmu										
1.2.1.3.	Atbalstīt diasporā iedibinātās jauniešu (2x2) nometnes nacionālo tradīciju pēctecības veicināšanai	26.02.00 "Diasporas pasākumu īstenošana"	7 000	7 000	7 000	0	13 000	13 000		13 000	
1.2.1.4.	Diasporas bērnu iesaiste lasīšanas veicināšanas programmā "Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija"	26.02.00 "Diasporas pasākumu īstenošana"	44 121	44 321	44 321						
1.2.1.5.	Nodrošināt iespēju diasporas centros izrādīt Latvijas filmas (spēlfilmas, animācijas un dokumentālās filmas)	26.02.00 "Diasporas pasākumu īstenošana"				0	30 000	30 000		30 000	
1.2.1.6.	Diasporas mūziķu	26.02.00 "Diasporas pasākumu īstenošana"				0	15 000	15 000		15 000	

	ieguldījums Latvijas mūzikas talantu meistarklasēs	pasākumu īstenošana"											
1.2.2.1.	Atbalsts latviešiem ārzemēs Dziesmu un deju svētku procesa nepārtrauktības nodrošināšanai	26.02.00 "Diasporas pasākumu īstenošana"	40 000	40 000	40 000								
1.2.2.2.	Metodiskais atbalsts latviešu diasporas pašdarbības kopu darbības atbalstam to mītnes zemēs un diskusijas par kultūras jautājumiem	26.02.00 "Diasporas pasākumu īstenošana"	35 000	39 000	39 000								
1.2.2.3.	Mērķa pasākumi diasporas pašdarbības kopu darbības atbalstam un deju svētku tradīcijas	26.02.00 "Diasporas pasākumu īstenošana"	84 000	84 000	84 000								

	ilgtspējas nodrošinājuma m										
1.2.2.4.	Diasporas dalībnieku atbalstam Vispārējo latviešu Dziesmu un Deju svētku laikā Latvijā	26.02.00 "Diasporas pasākumu īstenošana"						285 000			2023.g.
1.2.3.1.	Diasporas arhīvu un nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšana - apzināšana, izpēte, digitalizācija, pārvešana uz Latviju	26.02.00 "Diasporas pasākumu īstenošana"	40 576	45 576	45 576						
1.2.3.2.	Pasākumi latviešu diasporas mākslas saglabāšanai un eksponēšanai Latvijā	26.02.00 "Diasporas pasākumu īstenošana"	12 000	12 000	12 000	0	3 000	3 000		3 000	
1.2.3.3.	Diasporas materiālās kultūras un	26.02.00 "Diasporas	30 000	30 000	30 000						

	vēstures mantojuma apzināšana, komplektēšana un komunicēšana sabiedrībai		pasākumu īstenošana"									
--	--	--	-------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2.rīcības virziens												
2.1.1.	Nodrošināt diasporas iesaisti politikas plānošanas dokumentu un normatīvo aktu izstrādē (it īpaši ar diasporu saistīto)	11.Ārlietu ministrija	97.00.00 "Nozaru vadība un politikas plānošana"	1 000	1 000	1 000						
2.1.2.	Nodrošināt Diasporas konsultatīvās padomes darbību	11.Ārlietu ministrija	97.00.00 "Nozaru vadība un politikas plānošana"	3 300	3 300	3 300						
2.1.3.	Veicināt balsstiesīgo diasporas pārstāvju iesaisti vēlēšanās, pilnveidojot vēlēšanu pieejamību un informētību par balsošanas iespējām ārvalstīs	35.Centrālā vēlēšanu komisija	03.00.00 "Pašvaldību vēlēšanas"	13 000			0				20000 eiro vēlēšanu gados	
			02.00.00 "Saeimas vēlēšanas"					20 000				
2.2.1.	Atbalstīt diasporas	22.Kultūras ministrija	26.02.00 "Diasporas	199 022	199 022	199 022						

	organizāciju darbību		pasākumu īstenošana"									
2.2.2.	Atbalstīt sadarbības projektus ar diasporu, diasporas ieguldījuma Latvijā veicināšanai, t.sk. vēstniecību sadarbībai ar diasporu	11. Ārlietu ministrija	97.00.00 "Nozaru vadība un politikas plānošana"	158 938	158 938	158 938						
2.3.1.	Sabiedriskā pasūtījuma veidošana un pārraidīšana par diasporas un remigrācijas tematiku komerciālajos elektroniskajos plašsaziņas līdzekļos	47. Radio un televīzija Nacionālā elektroniskos plašsaziņas līdzekļu padome	04.00.00 "Komerčiālās televīzijas un radio"	38 000	38 000	38 000						
2.3.2.	Mediju atbalsta fonda ietvaros atbalsts diasporas medijiem un Latvijas	22. Kultūras ministrija	26.02.00 "Diasporas pasākumu īstenošana"	40 000	40 000	40 000						

	medijiem diasporai sabiedriski nozīmīga satura veidošanai un nacionālās kultūrtelpas stiprināšanai latviešu valodā											
2.3.3.	Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmu un pakalpojumu pieejamības nodrošināšana visā Latvijas teritorijā, kā arī diasporas mītnes zemēs	47. Radio un televīzija	03.01.00 "Latvijas Televīzijas programmu veidošana un izplatīšana"				0	435 000	280 000		280 000	
		Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome	03.01.00 "Latvijas Televīzijas programmu veidošana un izplatīšana"				0	223 400	223 400		223 400	
			02.00.00 "Latvijas Radio programmu veidošana un izplatīšana"				0	147 579	147 579		147 579	
2.4.1.	Atbalstīt LU Diasporas un migrācijas	11. Ārlietu ministrija	97.00.00 "Nozaru vadība un	23 000	23 000	23 000						

	pētījumu centra darbību		politikas plānošana"									
--	----------------------------	--	-------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

3.rīcības virziens											
3.1.1.	Pasaules latviešu ekonomikas un inovāciju foruma pēctecības nodrošināšana	11. Ārlietu ministrija	97.00.00 "Nozaru vadība un politikas plānošana"	40 000	40 000	40 000					
3.1.2.	Diasporas iesaiste Latvijas uzņēmējdarbībā un Latvijas uzņēmumu konkurētspējas paaugstināšanā	12. Ekonomikas ministrija	28.00.00. "Ārējās ekonomiskās politikas ieviešana"	235 000	235 000	235 000					
3.1.3.	Diasporas iesaiste eksporta veicināšanā un investīciju piesaistē										
3.1.4.	Diasporas iesaiste Latvijas tūrisma nozares eksporta veicināšanā										
3.1.5.	Diasporas studentu un jauniešu informēšana										

	un iesaiste uzņēmējdarbībā un darba tirgū Latvijā												
4.rīcības virziens													
4.1.2.	Sniegt informatīvu atbalstu un individuālas konsultācijas darba, mājokļa, izglītības u.c. ar remigrāciju saistītos jautājumos ar reģionālo remigrācijas koordinātoru tīkla starpniecību	21.Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija	31.00.00 "Atbalsts plānošanas reģioniem"	200 000	200 000	200 000							
			30.00.00 "Attīstības nacionālie atbalsta instrumenti"	21 765	21 765	21 765							
4.1.3.	Nodrošināt iespēju papildus dzīvesvietas adresei ārvalstīs norādīt vienu papildu adresi Latvijā	14.Iekšlietu un ministrija	11.01.00 "Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde"				0						2 021
4.2.1.	Reģionālo remigrācijas	21.Vides aizsardzības	31.00.00 "Atbalsts	400 000	400 000	400 000							

	atbalsta pasākumu īstenošana	as un reģionālās attīstības ministrija	plānošanas reģioniem" 30.00.00 "Attīstības nacionālie atbalsta instrumenti"	21 764	21 764	21 764						
4.2.2.	Sekmēt atbalstu latviešu valodas apguvei remigrantiem un viņu ģimenes locekļiem	08.Sabiedrības integrācijas fonds	03.00.00 "Remigrācijas atbalsta pasākumi"	34 149	34 149	34 149						
4.2.3. 2.	Īstenots pasākumu cikls remigrējušo ģimeņu integrācijas atbalstam	15.Izglītības un zinātnes ministrija	04.00.00 "Valsts valodas politika un pārvalde"				0	100 136	88 636			88 636

Ministriņām un citām atbildīgajām institūcijām plānā paredzēto pasākumu īstenošanu 2021. gadā nodrošināt piešķirto valsts budžeta līdzekļu ietvaros. Jautājums par papildu valsts budžeta līdzekļu piešķiršanu plānā paredzēto pasākumu īstenošanai 2022. gadā un turpmāk skatāms Ministru kabinetā gadskārtējā valsts budžeta likumprojekta un vidēja termiņa budžeta ietvara likumprojekta sagatavošanas un izskatīšanas procesā kopā ar visu ministriju un centrālo valsts iestāžu iesniegtajiem priekšlikumiem prioritārajiem pasākumiem atbilstoši valsts budžeta finansiālajām iespējām.

Ja, īstenojot 2021.-2023. gada plānā noteiktos pasākumus, rodas situācija, kad nav iespējams īstenot kādu no plānā paredzētajiem pasākumiem vai palicis neizmantots finansējums no attiecīgā pasākuma īstenošanas, par pieejamā finansējuma izlietojumu lemt atbildīgā institūcija saskaņā ar atbilstošos normatīvos noteikto.

Plānā ietvertie pasākumi tiks izvērtēti Komercedarbības atbalsta kontroles likuma 5. panta kontekstā, un plānotie komercedarbības atbalsta pasākumi, ievērojot Komercedarbības atbalsta kontroles likumu, tiks iesniegti Finanšu ministrijā. Īstenojot projektus finansējuma

saņēmēji un sadarbības partneri, ja attiecināms, piesaista pakalpojuma sniedzējus un preču piegādātājus atbilstoši publisko iepirkumu regulējumam, īstenojot atklātu, pārredzamu, nediskriminējošu un konkurenci nodrošinošu konkursa procedūru.

2. Detalizēts aprēķins Plānā iekļauto uzdevumu īstenošanai nepieciešamajam papildu finansējumam.

Nr.	Uzdevums/Pasākums	Budžeta resors	Budžeta programmas (apakšprogrammas) kods un nosaukums	Nepieciešamais papildus finansējums, eiro			Aprēķins
				2021.gads	2022.gads	2023.gads	
		Finansējums plāna realizācijai kopā		0	1 007 115	1 105 615	
		tai skaitā:					
		14.Iekšlietu ministrija		0			
		tai skaitā:					
			11.01.00 "Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde"	0			
		15. Izglītības un zinātnes ministrija		0	100 136	88 636	
		tai skaitā:					
			04.00.00 "Valsts valodas politika un pārvalde"	0	100 136	88 636	
		22.Kultūras ministrija		0	81 000	366 000	
		tai skaitā:					

	26.02.00 "Diasporas pasākumu īstenošana"	0	81 000	366 000	
35.Centrālā vēlēšanu komisija		0	20000		
	tai skaitā:				
	03.00.00 "Pašvaldību vēlēšanas"	0			
	02.00.00 "Saeimas vēlēšanas"		20000		
47.Radio un televīzija Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome		0	805 979	650 979	
	tai skaitā:				
	03.01.00 " Latvijas Televīzijas programmu veidošana un izplatīšana”	0	435 000	280 000	
	03.01.00 " Latvijas Televīzijas programmu	0	223 400	223 400	

			veidošana un izplatīšana”				
			02.00.00 “Latvijas Radio programmu veidošana un izplatīšana”	0	147 579	147 579	
1.rīcības virziens							
1.2.1.1.	Atbalstīt profesionālās kultūras un mākslas pieejamību diasporai - koncerti, viesizrādes, tikšanās ar kultūras (literatūras, mākslas u.tml.) profesionāļiem u.c. līdzīgi pasākumi	22.Kultūras ministrija	26.02.00 "Diasporas pasākumu īstenošana"	0	10 000	10 000	Divi pasākumi Latvijas profesionālās kultūras pasākumu nodrošināšanai diasporas centros – 10 000 eiro = 2 pasākumi x 5000 eiro, t.sk. norises vietas noma, apskaņošana un apgaismošanas izmaksas, mākslinieku izmitināšana un ceļa izmaksas, administratīvās izmaksas, u.c. izmaksas
1.2.1.2.	Atbalstīt nacionālo tradīciju pēctecības un vairākpaaudžu ģimeņu (3x3) sadarbības programmas		26.02.00 "Diasporas pasākumu īstenošana"	0	10 000	10 000	Divu papildu vairākpaaudžu ģimeņu saietu norisei ārpus Latvijas (piemēram, Eiropā, ASV, Austrālijā) – 10 000 eiro = 2 nometnes x 5000 eiro, t.sk. norises vietas noma, dalībnieku ēdināšanas izmaksu segšana, administratīvās izmaksas, u.c. izmaksas
1.2.1.3.	Atbalstīt Latvijā un ārvalstīs dzīvojošo jauniešu (2x2) nometnes nacionālo		26.02.00 "Diasporas pasākumu īstenošana"	0	13 000	13 000	Divu papildu semināru organizēšana jauniešiem Latvijā un/ vai ārpus Latvijas – 13 000 eiro = 2 semināri x 6500 eiro, t.sk. norises vietas noma, dalībnieku ēdināšanas izmaksu segšana, lektoru

	tradīciju pēctecības veicināšanai					ceļa izdevumi, administratīvās izmaksas, u.c. izmaksas
1.2.1.5.	Nodrošināt iespēju diasporas centros izrādīt Latvijas filmas (spēlfilmās, animācijas un dokumentālās filmās)	26.02.00 "Diasporas pasākumu īstenošana"	0	30 000	30 000	Latvijas filmas izrādīšanas iespēja diasporas centros – 30 000 eiro = 100 seansi x 300 eiro (maksā par publisku izpildījumu)
1.2.1.6.	Diasporas mūziķu ieguldījums Latvijas mūzikas talantu meistarklasēs	26.02.00 "Diasporas pasākumu īstenošana"	0	15 000	15 000	Diasporas mūziķu iedibināti meistarkursi Latvijas un diasporas jauno mūzikas talantu skološanā – 15 000 eiro, t.sk. t.sk. norises vietas noma, dalībnieku ēdināšanas izmaksu segšana, lektoru ceļa izdevumi, administratīvās izmaksas, u.c. izmaksas
1.2.2.4.	Diasporas dalībnieku atbalstam Vispārējo latviešu Dziesmu un Deju svētku laikā Latvijā	26.02.00 "Diasporas pasākumu īstenošana"			285 000	Atbalsts diasporas pašdarbības (koru, deju, teātra un folkloras) kopu dalībai (izmitināšana un ēdināšana) Vispārējos latviešu Dziesmu un Deju svētku laikā Rīgā – 285 000 eiro, t.sk. – - 135 000 eiro – 1500 dalībnieki x 5 nakts x 18 eiro (kopmītņu cena par nakti) - 150 000 eiro – 2500 dalībnieki x 5 dienas x 12 eiro/dienā
1.2.3.2.	Pasākumi latviešu diasporas mākslas saglabāšanai un eksponēšanai Latvijā	26.02.00 "Diasporas pasākumu īstenošana"	0	3 000	3 000	Atbalsts diasporas mākslinieku oriģināldarbu kolekciju izstāžu rīkošana Latvijā – 3 000 eiro, t.sk. eksponātu transportēšana, glabāšana un izstādīšana, sezonālas un ceļojošās izstādes, publicitātes pasākumi

2.rīcības virziens							
2.1.3.	Veicināt balsstiesīgo diasporas pārstāvju iesaisti vēlēšanās, pilnveidojot vēlēšanu pieejamību un informētību par balsošanas iespējām ārvalstīs	35.Centrālā vēlēšanu komisija	03.00.00 "Pašvaldību vēlēšanas"	0			CVK budžeta ietvaros.
2.3.3.	Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmu un pakalpojumu pieejamības nodrošināšana visā Latvijas teritorijā, kā arī diasporas mītnes zemēs	47. Radio un televīzija Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome	03.01.00 " Latvijas Televīzijas programmu veidošana un izplatīšana”	0	435 000	280 000	Tiek plānota papildus satura vienību radīšana portāla LSM platformā. LSM bērnostabas sadaļā, kā arī papildus licenču iegādes aktivitātes (izplatīšanas tiesības), lai nodrošinātu kā animācijas tā arī neatkarīgo producentu satura izplatīšanu visā pasaulē. LSM bērnostabas sadaļā tiks izveidota diasporas bērniem veltīta izklaidējoši izglītojoša rakstura sadaļa, padziļināti mācot valodu, vēsturi, ģeogrāfiju un citas attīstību veicinošas mācību vielas 50 000 eiro gadā – 1 papildus redaktora štata vietas izveide: 20 000 eiro; 3 izglītojoši izklaidējošu spēļu izveide gadā: 15 000 eiro; 5 īsa formāta video materiāli izveide gadā: 1 000 eiro; 5 paplašināta video formāta klipu izveide gadā: 5 000 eiro; 100 bērnu vecākiem domātu satura vienību izveide gadā: 9 000 eiro.

						<p>Diasporai domāta papildus oriģinālsatura izveide portālā LSM 50 000 eiro gadā – 1 papildus redaktora štata vietas izveide: 20 000 eiro; 5 000 eiro štata darbinieku atalgojuma fonds par satura gabaldarbu izstrādi; 25 000 eiro autoratlīdzību fonds par satura gabaldarba izstrādi. Kopā gadā plānota 600 satura vienību izveide.</p> <p>Licenču iegāde animācijas filmu izplatīšanai visā pasaulē 60 000 eiro gadā – vidējā cena par pasaules tiesībām – no 1 000 līdz 1 500 eiro stundā. Gadā iespējams iegādātās aptuveni 40 stundas, plānojot 4 pilnmetrāžas animāciju un 2 animāciju seriālu tiesību iegādi.</p> <p>Citu neatkarīgo producentu oriģinālsatura licenču iegāde izplatīšanai visā pasaulē 120 000 eiro gadā - 14 latviešu filmas gadā, plānotas 7 pilnmetrāžas spēlfilmas un 7 dokumentālās filmas;</p> <p>Servera iegāde diasporas kanāla programmas materiālu izvietojšanai un programmu izlaidei (play-out) 155 000 eiro (2022.gadā).</p>	
			03.01.00 " Latvijas Televīzijas programmu veidošana un izplatīšana”	0	223 400	223 400	<p>Tiek plānota papildus satura vienību ražošana, sadarbojoties ar LTV Ziņu dienesta ārstata korespondentiem Lielbritānijā un Īrijā reizi ceturksnī tiks organizēti debašu formāta raidījumi</p>

						<p>Eiropas diasporas mītnes zemēs; iknedēļas sižetu nodrošināšana; reizi ceturksnī veidoti oriģinālsatura sižeti, sūtot LTV satura komandu komandējumos uz diasporas mītnes zemēm. Sekmīgas un kvalitatīvas satura pieejamības nodrošināšanai LSM un Replay platformās ir nepieciešama Content Delivery Network (CDN) pakalpojuma izmantošana.</p> <p>Papildu informācija – papildu satura vienību radīšana, sadarbojoties ar LTV Ziņu dienesta ārštata korespondentiem Lielbritānijā 25 000 eiro gadā – 70 satura vienības gadā, satura vienības vidējā cena ar PVN Lielbritānijā 200 – 400 eiro (variācijas saistītas ar papildus satura izveides izmaksām - transports u.tml.); papildu satura vienību radīšana, sadarbojoties ar LTV Ziņu dienesta ārštata korespondentiem Īrijā 25 000 eiro gadā – 50 satura vienības gadā, satura vienības vidējā cena ar PVN Lielbritānijā 300 – 500 eiro (variācijas saistītas ar papildus satura izveides izmaksām - transports u.tml.).</p> <p>Vismaz divi debašu formāta raidījumi Eiropas diasporas mītnes zemēs 80 000 eiro gadā – 1 debašu raidījuma izmaksas 20 000 eiro. Iknedēļas sižetu nodrošināšana 25 000 eiro gadā, reizi ceturksnī veidoti oriģinālsatura sižeti,</p>
--	--	--	--	--	--	--

						sūtot LTV satura komandu komandējumos uz diasporas mītnes zemēm 20 000 eiro gadā. Sekmīgas un kvalitatīvas satura pieejamības nodrošināšanai LSM un Replay platformās ir nepieciešama Content Delivery Network (CDN) pakalpojuma izmantošana 48 400 gadā.	
			02.00.00 “Latvijas Radio programmu veidošana un izplatīšana”	0	147 579	147 579	Finansējums paredzēts diasporai domāta sabiedriskā pasūtījuma ražošanai un pieejamības nodrošināšanai, paredzot, ka šīs izmaksas ir iekļaujamas kopējā sabiedriskajiem plašsaziņas līdzekļiem piešķirtajā valsts budžeta dotācijā - 1) oriģinālsatura veidošanai, kas ietver komandējumu izmaksas, ārštata korespondentu darbu, papildus iknedēļas ziņu sižetu veidošana, debašu raidījumu veidošana diasporas mītnes zemēs; 2) satura pieejamības nodrošināšanai dažādās platformās un programmās, ņemot vērā klausītāju vecumu un intereses; 3) licenču iegādei oriģinālsatura izplatīšanai uz visu pasauli, tādējādi nodrošinot satura pieejamību jebkurā diasporas mītnes valstī ; 4) multimediju risinājumu nodrošināšana Latvijas Radio diasporas tematikā veidotajam saturam. (Kopā turpmāk katru gadu – 147 579 eiro). Papildu informācija - Diasporas tematikai veltīta satura, multimediju satura, veidošana Latvijas Radio

						<p>programmās (izmaksas uzrādītas gadā), komandējumi: Raidījumi LR1 programmā diasporas auditorijai "Globālais latvietis. 21.gadsimts" multimediju formāta nodrošināšanai (44 raidījumu multimedialitāte*, komandējumi) 35 188 eiro un raidījums "Senči un pēcteči" (12 raidījumi*, komandējumi) 13 446 eiro, LR2 programmā raidījums "Latviešiem pasaulē" (51 raidījuma papildu satura nodrošināšana*) 7 800 eiro, LR4 programmā raidījumi "Brexit: pēc tam" (komandējumi, 5 reportāžas, 2 raidījumi*) 3 334 eiro, "Kā jums šeit"? (52 raidījumi*) 5 000 eiro, LR5 "Rokas stiepienā"(komandējumi, 12 raidījumi*) 15 811 eiro, Radioteātra jauniestudējumi ar multimedialitāti (7 iestudējumi*) 57 000 eiro un papildus Ziņu dienesta saturs visās LR programmās 10 000 eiro (komandējumi, 4 komentāri, 4 intervijas, 2 analītiski materiāli, 20 sižeti latviešu valodā, 12 sižeti krievu valodā*).</p> <p>*Raidījumu skaits tiks precizēts iesniedzot konkrētā gada Sabiedrisko pasūtījumu, kā arī saskaņā ar nodokļu izmaiņām likumā.</p>
4.rīcības virziens						

4.1.3.	Nodrošināt iespēju papildus dzīvesvietas adresei ārvalstīs norādīt vienu papildu adresi Latvijā	14.Iekšlietu ministrija		0		<p>Lai nodrošinātu ziņu iekļaušanu un aktualizēšanu Iedzīvotāju reģistrā, izveidotu saskarnes datu padošanai ārējiem lietotājiem (pašvaldībām), nepieciešamas 86 cilvēkdienas (apjoms noteikts, vadoties, no iepriekš veiktajiem programmatūras izstrādes un uzlabošanas darbu veikšanai nepieciešamajiem laika, darba un izmaksu apjomiem). $86 \text{ cilvēkdienas} \times 520 \text{ eiro}^* \times \text{PVN } 21\% = 54\,112 \text{ eiro}.$</p> <p>Lai pielāgotu e-pakalpojumu „Iesniegums par dzīvesvietas reģistrēšanu ārvalstīs”, nepieciešamas 46 cilvēkdienas (apjoms noteikts, vadoties, no iepriekš veiktajiem programmatūras izstrādes un uzlabošanas darbu veikšanai nepieciešamajiem laika, darba un izmaksu apjomiem). $46 \text{ cilvēkdienas} \times 520 \text{ eiro}^* \times \text{PVN } 21\% = 28\,944 \text{ eiro}.$ *Vienas cilvēkdienas izmaksas ir 520 eiro (bez PVN) (atbilstoši EIS pakalpojumam). Kopā: $54\,112 \text{ eiro} + 28\,944 \text{ eiro} = 83\,056 \text{ eiro} - 12\,585 \text{ eiro} = 70\,471 \text{ eiro}$</p> <p>Ņemot vērā likumprojekta “Grozījumi Dzīvesvietas deklarēšanas likumā” (Nr.337/Lp13) virzības gaitu (likums Saeimā pieņemts 2020.gada 17.jūnijā, stājas spēkā 2021.gada 1.jūlijā) finansējumu 12 585 eiro apmērā</p>
--------	---	-------------------------	--	---	--	---

							(plānots Iekšlietu ministrijas budžeta apakšprogrammā 11.01.00 "Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde") 2021.gadā iespējams novirzīt informācijas sistēmas pilnveidošanai. Līdz ar to 2021.gadā nepieciešams papildu finansējums 70 471 eiro apmērā. Šos izdevumus plānots segt Iekšlietu ministrijai paredzēto valsts budžeta līdzekļu ietvaros, ja nepieciešams, veicot apropriācijas pārdales starp Iekšlietu ministrijas budžeta programmā (apakšprogrammām), pasākumiem un izdevumu ekonomiskās klasifikācijas kodiem.
4.2.3.2.	Īstenots pasākumu cikls remigrējušo ģimeņu integrācijas atbalstam	15.Izglītības un zinātnes ministrija	04.00.00 "Valsts valodas politika un pārvalde"	0	100 136	88 636	1) 2022. un 2023.gadā. Remigrantu ģimeņu nometne, 30 dalībnieki (ēdināšana, radošās nodarbības, ekskursija – 18000 eiro, atalgojums skolotājiem, lektoriem – 3000 eiro); 2) 2 ceļveži. 2022.g.papildināts un ievietots tīmekļa vietnē ceļvedis remigrantu ģimenēm. Papildināts un ievietots tīmekļa vietnē ceļvedis pedagogiem, kuri strādā ar remigrantu ģimenēm. Tīmekļvietne (pakalpojuma līgums 4500 eiro); autori, zin. un/vai literārais redaktors (autorlīgums 1500 eiro); publicitātes izdevumi (pakalpojuma līgums 7000 eiro). 2023.g.papildināts un ievietots tīmekļa vietnē ceļvedis remigrantu ģimenēm.

						<p>Papildināts un ievietots tīmekļa vietnē ceļvedis pedagogiem, kuri strādā ar remigrantu ģimenēm. Autori, zin. un/vai literārais redaktors (autorlīgums 1500 eiro)</p> <p>3) 2022-2023 ik gadu. Sagatavotas un novadītas 752 latviešu valodas nodarbības tiešsaistē; veikta 100 potenciālo skolēnu diagnostika un 16 grupu komplektēšana; 12 skolotāju izglītošana un profesionālā pilnveide (kopā 66 136 eiro: pakalpojumi - 15 000 eiro, atlīdzība - 51 136 eiro)</p>
--	--	--	--	--	--	--

Ārlietu ministrs

E. Rinkēvičs